

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เดือนเมษายน ๒๕๖๗

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ชื่อปริญญาและสาขาวิชา	๑
หมวดที่ ๒ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้	๓
หมวดที่ ๓ โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต	๑๖
หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้	๔๔
หมวดที่ ๕ ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร	๔๕
หมวดที่ ๖ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	๕๗
หมวดที่ ๗ การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา	๕๙
หมวดที่ ๘ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๖๐
หมวดที่ ๙ ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร	๖๙
ภาคผนวก ก	๗๑
ภาคผนวก ข	๑๐๕
ภาคผนวก ค	๑๔๒
ภาคผนวก ง	๑๕๓

หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์
(ปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
คณะ/ภาควิชา : คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์

หมวดที่ ๑
ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : ๒๕๕๐๑๘๕๑๑๐๓๗๒๔
ภาษาไทย : หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์
ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science Program in Political Science

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : รัฐศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Bachelor of Political Science (Political Science)
ชื่อย่อภาษาไทย : ร.บ. (รัฐศาสตร์)
ชื่อย่อ (ภาษาอังกฤษ) : B.Pol.Sc. (Political Science)

๓. วิชาเอก (ถ้ามี)

๔. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวน ๑๓๒ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

หลักสูตรปริญญาตรี หลักสูตร ๔ ปี

๕.๒ ภาษาที่ใช้

จัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย มีเอกสารตำราภาษาไทยและภาษาอังกฤษประกอบ

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับนิสิตไทยและนิสิตต่างประเทศที่ใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยเฉพาะ

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาเดียว คือ สาขาวิชารัฐศาสตร์

๖. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

๖.๑ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๗ ปรับปรุงจากหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๔) เปิดสอนภาคการศึกษา ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๗

๖.๒ คณะกรรมการประจำคณะสังคมศาสตร์เห็นชอบหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๐ เดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เห็นชอบหลักสูตรในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๔ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒๔ เดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๗. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

- ๑) ปลัดอำเภอ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) พนักงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรอิสระ และเอกชน
- ๓) ข้าราชการพลเรือน ทหาร และตำรวจ
- ๔) ครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน
- ๕) นักการเมือง นักวิชาการ นักปกครอง

๘. สถานที่จัดการเรียนการสอน

๘.๑ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมวดที่ ๒

ปรัชญา วัตถุประสงค์ และผลลัพธ์การเรียนรู้

๑. ปรัชญา

มุ่งผลิตบัณฑิตทางรัฐศาสตร์ที่เปี่ยมด้วยความรู้ควบคู่คุณธรรม มีภาวะผู้นำ ตระหนักถึงอุดมการณ์ ประชาธิปไตยบนฐานของพุทธทศธรรมและการเสียสละรับใช้ท้องถิ่น คณะสงฆ์ ชุมชน สังคม ประเทศ และประชาคมอาเซียน

๒. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๒.๑ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม รอบรู้และเข้าใจองค์ความรู้และการวิจัยทางรัฐศาสตร์ โดยเฉพาะด้านการเมืองการปกครอง

๒.๒ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถให้สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่ต้องการกำลังคนเพื่อพัฒนาสังคมในมิติใหม่ ๆ และสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ และพัฒนาทักษะเพื่อการแก้ปัญหาของสังคม

๒.๓ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะ ภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมมีคุณภาพ ยอมรับความแตกต่าง รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างทันสมัย

๓. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes, ELOs)

๓.๑ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes, PLOs)

PLO1 สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้

PLO2 สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้

PLO3 สามารถค้นคว้าหาความรู้ทางรัฐศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อสร้างข้อเสนอทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ

PLO4 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม

PLO5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และวิจารณ์โต้แย้งอย่างเป็นเหตุเป็นผล

PLO6 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (Year Learning Outcomes, YLOs)

ชั้นปีที่	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (Year Learning Outcomes, YLOs)
๑	สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้
๒	สามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของสถาบันการเมือง ปรัชญาการเมืองและแนวคิด ประชาธิปไตยร่วมสมัยได้
๓	สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้เฉพาะสาขาในการอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมและการเมืองได้
๔	สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เฉพาะสาขาในการสร้างความรู้ใหม่และใช้ในการปฏิบัติงานได้

๔.ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
(Program Learning Outcomes, PLOs)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes, PLOs)					
	PLO1	PLO2	PLO3	PLO4	PLO5	PLO6
๑. เพื่อผลิตบัณฑิตที่รอบรู้และเข้าใจองค์ความรู้และการวิจัยทางรัฐศาสตร์โดยเฉพาะด้านการเมืองการปกครอง	√	√	√			
๒. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถให้สอดคล้องกับความต้องการของภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่ต้องการกำลังคนเพื่อพัฒนาสังคมในมิติใหม่ ๆ และสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้และพัฒนาทักษะเพื่อการแก้ปัญหาของสังคม		√	√	√	√	√
๓. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะ ภาวะผู้นำ มีความคิดริเริ่มในการเปลี่ยนแปลงให้สังคมมีคุณภาพ ยอมรับความแตกต่าง รับผิดชอบต่อตนเองและสังคมมีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างทันสมัย				√	√	√

๕. ความสัมพันธ์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (Program Learning Outcomes, PLOs)					
	ตลาดแรงงาน	วิสัยทัศน์/พันธกิจของมหาวิทยาลัย	วิสัยทัศน์/พันธกิจของหลักสูตร	ผู้ใช้บัณฑิต	ศิษย์เก่า	นิสิตปัจจุบัน
PLO1 สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้	√	√	√	√	√	√
PLO2 สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้	√	√	√	√	√	√
PLO3 สามารถค้นคว้าหาความรู้ทางรัฐศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อสร้างข้อเสนอทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ	√	√	√	√	√	√
PLO4 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	√	√	√	√	√	√
PLO5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และวิจารณ์โต้แย้งอย่างเป็นเหตุเป็นผล	√	√	√	√	√	√
PLO6 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ	√	√	√	√	√	√

๖. ระบุเนื้อหาที่ผู้เรียนต้องได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ ๔ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรมและด้านลักษณะบุคคล

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	ความรู้ (Know)	ทักษะ (Skills)	จริยธรรม (Ethics)	ลักษณะบุคคล (Personal characteristics)
PLO1 สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้	K1-นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับหลักการพื้นฐานทางรัฐศาสตร์ K2-นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับมโนทัศน์ทางรัฐศาสตร์ K3-นิสิตมีความรู้ความ	S1-วิเคราะห์หลักการทางรัฐศาสตร์ได้ S2-อธิบายมโนทัศน์ทางรัฐศาสตร์ได้อย่างเป็นเหตุเป็นผล S3-สามารถอธิบายถึง	E1-ตระหนักต่อคุณธรรมจริยธรรม E2-ตระหนักในการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น E3-ตระหนักถึงการรับรู้ทางสังคม	Pc1-ปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว Pc2-กระตือรือร้นต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

	เข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญทางด้านรัฐศาสตร์	หลักการสำคัญทางรัฐศาสตร์ได้		Pc3-มีความอดทนอดกลั้นต่อความรู้สึกด้านลบ
PLO2 สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้	K1- นิสิตมีองค์ความรู้ อย่างรอบด้านในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ K2- นิสิตสามารถนำองค์ ความรู้ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ทางการเมือง และสังคมที่หลากหลาย K3- นิสิตสามารถนำองค์ ความรู้ในสาขาวิชา รัฐศาสตร์ไปทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ทางการเมือง และสังคมร่วมสมัย	S1- นิสิตมีทักษะในการ วิเคราะห์ทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ทางการเมือง และสังคมที่หลากหลาย S2- นิสิตสามารถ ประยุกต์ใช้ความรู้ใน สาขาวิชารัฐศาสตร์ในการ ทำความเข้าใจ ปรากฏการณ์ที่แตกต่าง ในทางการเมืองและสังคม S3- นิสิตสามารถหาทาง ออกในความแตกต่าง ทางการเมืองและสังคมร่วม สมัย	E1- นิสิตมีความเข้าอกเข้าใจ และยอมรับในความเห็นต่าง ทางสังคมและการเมืองร่วม สมัย E2- นิสิตเปิดใจรับฟัง ความเห็นต่างทางสังคมและ การเมืองโดยใช้หลักโยนิโส มนสิการในการสืบค้นหาต้น เค้าของความเห็นต่าง E3- นิสิตไม่มีอคติต่อ ความเห็นต่างทางสังคมและ การเมือง	Pc1- นิสิตเป็นทั้งผู้รับฟังที่ดี และเป็นผู้ที่สามารถแสดง ความคิดเห็น Pc2- นิสิตมีทักษะในการรับ ฟังความเห็นต่างทางสังคม และการเมืองร่วมสมัย Pc3- นิสิตเป็นผู้มี ความสามารถในการลดความ ขัดแย้งและหาทางออก ร่วมกันในทางสังคมและ การเมือง
PLO3 สามารถค้นคว้าหาความรู้ทางรัฐศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อสร้างข้อเสนอทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ	K1- นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับ แหล่งข้อมูลสำคัญทาง รัฐศาสตร์ K2- นิสิตมีความรู้ในวิธีการ เข้าถึงแหล่งข้อมูลสำคัญ ทางรัฐศาสตร์ K3- นิสิตมีองค์ความรู้ใน การประมวลข้อมูลและ วิเคราะห์ข้อมูลทาง รัฐศาสตร์	S1- นิสิตมีทักษะในการใช้ เทคโนโลยีและทักษะ ระหว่างบุคคลในการเข้าถึง แหล่งข้อมูลทางรัฐศาสตร์ S2- นิสิตมีทักษะในการจับ ประเด็นข้อมูลสำคัญทาง รัฐศาสตร์ S3- นิสิตมีทักษะในการ ประมวล วิเคราะห์ และ นำเสนอข้อมูลสำคัญทาง	E1- นิสิตค้นหาข้อมูลสำคัญ ทางรัฐศาสตร์อย่างรอบด้าน E2- นิสิตค้นหาข้อมูลโดยไม่ มีความลำเอียงหรือมีอคติ ต่อแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง E3- นิสิตเคารพในจริยธรรม โดยการอ้างอิงแหล่งที่มา ของข้อมูล	Pc- นิสิตเป็นผู้ที่พร้อมจะ ศึกษาเรียนรู้ Pc2- นิสิตมีความตื่นตัว และ มีความกระตือรือร้นในการ ค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง Pc3- นิสิตจะไม่แอบอ้าง ข้อมูลทางรัฐศาสตร์ที่ตนเอง ค้นคว้ามาว่าเป็นของตนเอง จนกว่าจะมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์และประมวลผลใน

		รัฐศาสตร์อย่างเป็นระบบ		ภาพรวมด้วยตนเอง
PLO4 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และ จรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม	K1-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจในจรรยาบรรณ ความเป็นนักรัฐศาสตร์ K2-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจในการประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ที่ไม่เป็นไปเพื่อ ประโยชน์ส่วนตน หากแต่ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของ สังคมโดยรวม K3-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจในสิ่งที่ตนเอง นำเสนอหรือประยุกต์ใช้ ว่าจะส่งผลกระทบต่ออย่างไร ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนสังคมโดยรวม	S1-นิสิตมีทักษะในการ นำเสนอข้อมูลทาง รัฐศาสตร์ที่ปราศจากความ ลำเอียง อคติ หรือมีวาระ แฝงเร้นในจรรยาบรรณ วิชาชีพ S2-นิสิตมีทักษะในการใช้ ภาษาสื่อสารไม่ว่าจะเป็น การพูด การเขียน หรือการ แสดงออก โดยปราศจาก อคติหรือมีวาระแฝงเร้นใน จรรยาบรรณวิชาชีพ S3-นิสิตมีการพัฒนาทักษะ ในจรรยาบรรณวิชาชีพ อย่างเป็นระบบโดย ปราศจากอคติหรือ ผลประโยชน์แอบแฝง	E1-นิสิตมีจิตสำนึกใน จรรยาบรรณความเป็นนัก รัฐศาสตร์ที่มุ่งผลประโยชน์ เพื่อสังคมโดยรวม E2-นิสิตมีการกระทำที่มี คุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับจรรยาบรรณ ความเป็นนักรัฐศาสตร์ E3-นิสิตมีความรับผิดชอบต่อ ผลของการกระทำทั้งต่อ จรรยาบรรณวิชาชีพของ ตนเองและต่อสังคมโดยรวม	Pc1-นิสิตเป็นผู้มี จรรยาบรรณในวิชาชีพ รัฐศาสตร์ Pc2-นิสิตเป็นผู้มีความ รับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนกระทำ ตามหลักจรรยาบรรณวิชาชีพ ทางรัฐศาสตร์
PLO5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความ แตกต่างหลากหลาย และวิจารณ์ได้แย่งอย่างเป็นเหตุ เป็นผล	K1-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐาน ของความเป็นมนุษย์ K2-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับบุคคล และบุคคลกับองค์กร K3-นิสิตมีความรู้ความ เข้า	S1-นิสิตมีทักษะในการ สร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลกับองค์กร S2-นิสิตมีทักษะในการ เข้าถึงบุคคลที่มีความ แตกต่างทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม	E1-นิสิตมีพื้นฐานการเคารพ ในความเป็นมนุษย์ E2-นิสิตมีคุณธรรม จริยธรรมที่เคารพในความ แตกต่าง E3-นิสิตสามารถเข้าถึง บุคคลที่มีความแตกต่างทั้ง ทางด้านร่างกาย จิตใจ	Pc1-นิสิตมีความเคารพใน สิทธิมนุษยชน Pc2-นิสิตมีความเคารพใน ความแตกต่างระหว่างบุคคล Pc3-นิสิตสามารถจัดการ อารมณ์เมื่อมีความขัดแย้ง หรือเรียกว่าเป็นผู้มีความ ฉลาดทางอารมณ์

	ใจความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และมี ความรู้ในการจัดการ อารมณ์และความเห็นต่าง K3-นิสิตมีความรู้ในการ จัดการอารมณ์และการ แสดงออกของตนเอง ท่ามกลางความเห็นต่าง	S3-นิสิตมีทักษะในการ จัดการอารมณ์และการ แสดงออกของตนเองเมื่อมี ความเห็นต่าง	อารมณ์และสังคม	
PLO6 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทย และภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและนำเสนอได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	K1-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจในการใช้ประโยชน์ จากเทคโนโลยีสารสนเทศ K2-นิสิตมีความรู้ความ เข้าใจหลักการใช้ ภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศเพื่อนำไปใช้รวบรวม ประมวล สังเคราะห์ และวิเคราะห์ ข้อมูล K3-นิสิตมีความรู้ใน ประเภทของอุปกรณ์และ เครื่องมือสื่อสารที่ เหมาะสมในการนำเสนอ ข้อมูล	S1-นิสิตมีทักษะในการใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศ S2-นิสิตมีทักษะในการใช้ ภาษาทั้งภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศเพื่อนำไปใช้รวบรวม ประมวล สังเคราะห์ และวิเคราะห์ ข้อมูล S3-นิสิตมีทักษะในการใช้ อุปกรณ์และเครื่องมือ สื่อสารในการนำเสนอ ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ	E1-นิสิตมีคุณธรรม จริยธรรมในการใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศ ที่ไม่ กระทบกระเทือนต่อสังคม โดยรวม E2-นิสิตมีความรับผิดชอบ ในการรวบรวม ประมวล สังเคราะห์ และวิเคราะห์ ข้อมูล E3-นิสิตใช้อุปกรณ์และ เครื่องมือสื่อสารในการ นำเสนอข้อมูลที่ชัดเจน จรรยาบรรณของวิชาชีพ และความสงบสุขของสังคม โดยรวม	Pc1-นิสิตมีความ กระตือรือร้นในการใฝ่รู้และ ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อนำมาพัฒนา วิชาชีพของตนเอง Pc2-นิสิตมีความ กระตือรือร้นในการพัฒนา ทักษะภาษาต่างประเทศ Pc3-นิสิตสามารถเปิดโลกทัศน์ในการรวบรวม ประมวล สังเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอ ข้อมูล

๘. การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	รหัสรายวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
PLO1 อธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้ (K2)	๔๐๑ ๑๐๑	๑.ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๑๐๒	๒.ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๑๐๓	๓.ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๒๐๔	๔.ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๕	๕.รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
PLO2 ประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้ (K3)	๔๐๑ ๒๐๕	๑.การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๐๘	๒.สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๓	๓.การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๖	๔.การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๑๙	๕.เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	๓ (๐-๙-๐)
	๔๐๑ ๔๒๘	๖.ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๑	๗.การพัฒนากระบวนการไทย	๓ (๓-๐-๖)
PLO3 แสดงองค์ความรู้ทางรัฐศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อสร้างข้อเสนอทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ (K3)	๔๐๑ ๓๐๙	๑.ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๑๗	๒.การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๐-๙-๐)
	๔๐๑ ๔๒๖	๓.นวัตกรรมกับการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๒	๔.การเมืองและนโยบายสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๐	๕.แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)
PLO4 เห็นคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม (A3)	๔๐๑ ๒๐๗	๑.ทฤษฎีทางการเมืองและจริยธรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๒๗	๒.การต่อต้านการทุจริต	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๒๙	๓.จิตวิทยาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๓	๔.พฤติกรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๔	๕.การเมืองกับธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๕	๖.ชนชั้นนำทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)

	๔๐๑ ๔๓๙	๗.ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
PLO5 การลงมือปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และวิจารณ์โต้แย้งอย่างเป็นเหตุเป็นผล (S3)	๔๐๑ ๓๑๐	๑.พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๒๑๑	๒.กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๒	๓.กฎหมายอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๒๐	๔.สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๑๘	๕.กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๒-๒-๕)
	๔๐๑ ๓๒๑	๖.กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๒๒	๗.กฎหมายอาญา ๒	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๒๓	๘.กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๒๔	๙.การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๒	๑๐.เพศสภาพและเพศวิถีกับการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๓๗	๑๑.ประสบการณ์สาขารัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
PLO6 มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและนำเสนอได้อย่างถูกต้อง (S3)	๔๐๑ ๒๐๖	๑.ภาษาอังกฤษในสาขาวิชา	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๓๑๔	๒.การสื่อสารทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	๔๐๑ ๔๒๕	๓.การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)

๙. แผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร PLOs ที่กำหนด

ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs)	วิธีการจัดการเรียนการสอน (Learning Pedagogy)	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Learning Activities)
PLO1 สามารถอธิบายหลักการพื้นฐานและมโนทัศน์สำคัญทางด้านรัฐศาสตร์ได้	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning การเรียนรู้สภาพจริงร่วมกับองค์กรเครือข่ายเรียน onsite/online
PLO2 สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป การเรียนรู้สภาพจริงร่วมกับองค์กรเครือข่ายกรณีศึกษา...	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning เรียน onsite/online การเรียนรู้สภาพจริงร่วมกับองค์กรเครือข่าย การวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน การวิเคราะห์จากกรณีศึกษา
PLO3 สามารถค้นคว้าหาความรู้ทางรัฐศาสตร์จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ ประมวลผล เพื่อสร้างข้อเสนอทางวิชาการได้อย่างเป็นระบบ	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป ศึกษาค้นคว้า แบ่งกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning เรียน onsite/online การใช้ปัญหาเป็นฐานในการวิเคราะห์ เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ออกแบบกิจกรรมการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม
PLO4 มีคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ และจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพ และมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning เรียน onsite/online กิจกรรมเสริมการเรียนการสอน
PLO5 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย และวิจารณ์โต้แย้งอย่างเป็นเหตุเป็นผล	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning เรียน onsite/online การเรียนรู้และวิเคราะห์จากข้อเท็จจริงและสถานที่จริง กิจกรรมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้
PLO6 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศในการสื่อสารและนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ	บรรยาย ค้นคว้า วิเคราะห์ นำเสนอ อภิปราย สรุป ฝึกอบรม	ใบงาน รายงาน การเรียนผ่าน E-Learning เรียน onsite/online

หมวดที่ ๓
โครงสร้างหลักสูตร รายวิชาและหน่วยกิต

๑. โครงสร้างหลักสูตร

๑.๑. จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ๑๓๒ หน่วยกิต

๑.๒. โครงสร้างหลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	๒๔	หน่วยกิต
๑.๑ วิชาบังคับ	๑๘	หน่วยกิต
๑.๒ วิชาเลือก	๖	หน่วยกิต
๒) หมวดวิชาเฉพาะด้าน	๑๐๒	หน่วยกิต
๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา	๓๐	หน่วยกิต
๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์	๓๓	หน่วยกิต
๒.๓ วิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	๓๓	หน่วยกิต
๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	๖	หน่วยกิต
๓) หมวดวิชาเลือกเสรี	๖	หน่วยกิต
รวม	๑๓๒	หน่วยกิต

๒. รายวิชาในหลักสูตร

๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนหน่วยกิต
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษยภัยกับสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)

๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๒	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๓	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๔	มนุษยภัยกับสิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๕	เหตุการณ์โลกปัจจุบัน	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๖	ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๗	ภาษาสันสกฤตขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)

๐๐๐ ๑๑๘	ภาษาไทยเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๙	ภาษาไทยขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๐	ภาษาจีนเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๑	ภาษาจีนขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๒	ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๓	ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๔	ภาษาฮินดีเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๕	ภาษาฮินดีขั้นสูง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๖	วัฒนธรรมไทย	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๗	มนุษย์กับอารยธรรม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๘	สันติศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๒๙	ภาวะผู้นำ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๐	หลักธรรมาภิบาล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๑	การรู้เท่าทันสื่อ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๒	ความรับผิดชอบต่อสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๓	ศาสนาทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)

๒) หมวดวิชาเฉพาะด้าน

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา ๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)
๐๐๐ ๔๔๓	กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)

๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์ ๓๓ หน่วยกิต

๔๐๑ ๑๐๑	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๒ ๑๐๑	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๑๐๓	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๕	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๗	ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๘	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๐๙	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)

๔๐๑ ๓๑๐	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๑๑	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)

๒.๓ วิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ ๓๓ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๑๒	การเมืองและนโยบายสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๓	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๔	การสื่อสารทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๕	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๖	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๑๗	การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๐-๙-๐)
๔๐๑ ๔๑๘	สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๓ (๒-๒-๕)
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์สาขาวิชารัฐศาสตร์	๓ (๐-๙-๐)
๔๐๑ ๓๒๐	กฎหมายอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๑	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๒	กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)

๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ ๖ หน่วยกิต

๔๐๑ ๔๒๓	กฎหมายอาญา ๒	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๔	กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๕	การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๖	นวัตกรรมกับการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๗	การต่อต้านการทุจริต	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๘	เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๒๙	จิตวิทยาการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๐	แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๑	ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๒	การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๓	พฤติกรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๔	การเมืองกับธุรกิจ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๕	ชนชั้นนำทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๖	สันติวิธีและสมานฉันท์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๗	การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๘	การพัฒนาระบบราชการไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๓๙	ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๐	เพศสภาพและเพศวิถีกับการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๑	พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๒	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๓	ภูมิรัฐศาสตร์ท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๔	แนวคิดทางการเมืองของผู้นำต้นแบบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๕	พลวัตของชุมชนในทางการเมืองท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๖	การเมืองกับการพัฒนาท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)

๔๐๑ ๔๔๗	การเมืองและการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๘	การเมืองกับการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันออก	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๔๙	ขบวนการทางสังคมและการเมืองอีสาน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๕๐	เทคนิคการสอบข้าราชการพลเรือน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๕๑	สัมมนาขบวนการทางสังคมในภาคอีสานตอนบน	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๕๒	กฎหมายปกครองท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๕๓	จังหวัดศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๔๕๔	สังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น	๓ (๓-๐-๖)

๓) หมวดวิชาเลือกเสรี

นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ต้องเลือกศึกษารายวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นวิชาเลือกเสรี จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๓. แสดงแผนการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๑	มนุษย์กับสังคม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๒	กฎหมายทั่วไป	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาเลือก)	
XXX XXX	XXXXXXXXXXXX	
๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)	
๐๐๐ ๒๓๙	ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๔๐	กรรมฐาน ๑	๓ (๒-๒-๕)
	หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๑๐๑	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๑๐๓	ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๒๑

ชั้นปีที่ ๑

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๕	ปรัชญาเบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาเลือก)	
XXX XXX	XXXXXXXXXXXX	
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)	
๐๐๐ ๑๓๖	ภาษาบาลี	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๗	ประวัติพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์	
๔๐๒ ๑๐๑	ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๔	ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๑๐๓	คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๐๔	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)	
๐๐๐ ๒๓๘	เทศกาลทางพิธีกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๒๔๑	กรรมฐาน ๒	๓ (๒-๒-๕)
	หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๒๐๕	การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๖	ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๐๗	ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๒๑

ชั้นปีที่ ๒

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาศึกษาทั่วไป(วิชาบังคับ)	
๐๐๐ ๒๐๖	คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)	
๐๐๐ ๑๓๔	วรรณกรรมพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๓๕	พระไตรปิฎกศึกษา	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๓๐๘	สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๐	พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๒๑๑	กฎหมายปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา)	
๐๐๐ ๓๔๒	กรรมฐาน ๓	๓ (๒-๒-๕)
	หมวดวิชาแกนรัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๓๐๙	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๓๑๒	การเมืองและนโยบายสาธารณะ	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๓	การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๔	การสื่อสารทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๒	กฎหมายอาญา ๑	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๓

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
	หมวดวิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๓๒๐	กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๕	รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๑๖	การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย	๓ (๓-๐-๖)
๔๐๑ ๓๒๑	กฎหมายลักษณะพยาน	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	
XXX XXX	XXXXXXXXXXXX	
๔๐๑ ๔๓๓	พฤติกรรมทางการเมือง	๓ (๓-๐-๖)
	หมวดวิชาเลือกเสรี	
XXX XXX	XXXXXXXXXXXX	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๑๘

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๑		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๐๐ ๔๔๓	หมวดวิชาเฉพาะด้าน(วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา) กรรมฐาน ๔	๓ (๒-๒-๕)
๔๐๑ ๔๑๗	หมวดวิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์	๓ (๐-๙-๐)
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXX หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์	
๔๐๑ ๔๒๓	กฎหมายอาญา ๒	๓ (๓-๐-๖)
XXX XXX	XXXXXXXXXXXXX หมวดวิชาเลือกเสรี	๓ (๓-๐-๖)
รวม		๑๒

ชั้นปีที่ ๔

ภาคการศึกษาที่ ๒		
รหัสวิชา	รายวิชา	หน่วยกิต
๔๐๑ ๔๑๘	หมวดวิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย	๓ (๒-๒-๕)
๔๐๑ ๔๑๙	ประสบการณ์สาขารัฐศาสตร์	๓ (๐-๙-๐)
รวม		๖

๔. คำอธิบายรายวิชา

๑) หมวดวิชาวิชาศึกษาทั่วไป ๒๔ หน่วยกิต

๑.๑ วิชาบังคับ จำนวน ๑๘ หน่วยกิต

- ๐๐๐ ๑๐๑ **มนุษย์กับสังคม** (Man and Society) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาความหมายและความเป็นมาเกี่ยวกับมนุษย์กับสังคม ตามหลักการทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน การปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม สถาบันสังคม ประชาสังคม กระบวนการทางสังคมและวัฒนธรรม การวิเคราะห์ปัญหาสังคมและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมแบบสันติวิธี ความเป็นพลเมือง และการสื่อสารทางสังคมยุค New Normal
- ๐๐๐ ๑๐๒ **กฎหมายทั่วไป** (General Law) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาวิวัฒนาการของกฎหมาย ความหมายและลักษณะของกฎหมาย ที่มาของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การใช้กฎหมาย การยกเลิกกฎหมาย กฎหมายเกี่ยวกับบุคคล ครอบครัว มรดก พินัยกรรม สัญญาประเภทต่างๆ ที่สำคัญ ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายอาญา ความรับผิดในทางอาญา เหตุยกเว้นความผิดและเหตุยกเว้นโทษ เหตุลดโทษ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำ ความผิด กระบวนการยุติธรรมของไทย
- ๐๐๐ ๑๐๓ **คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล** (Computer and Digital Technology) ๓ (๓-๐-๖)
 มีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบระบบคอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์มคอมพิวเตอร์ ความปลอดภัย กฎหมาย และจริยธรรมในสังคมดิจิทัล มีทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต สื่อ และการสื่อสารยุคดิจิทัล และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดทำเอกสาร ตารางคำนวณ การนำเสนอข้อมูลได้ และรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในอนาคต
- ๐๐๐ ๒๐๔ **ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร** (English for Communications) ๓ (๓-๐-๖)
 ฝึกทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในด้านการฟังและการพูด การอ่านและการเขียนเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การทักทาย การแนะนำตัว การแสดงออกทางความรู้สึกและความคิดเห็นการแสดงบทบาทสมมติ ศึกษาโครงสร้างและการใช้ไวยากรณ์ เพื่อการสื่อสารภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๐๐๐ ๒๐๕ **ปรัชญาเบื้องต้น** (Introduction to Philosophy) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาความหมาย ขอบเขตของปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาสาขาปรัชญา สารสำคัญของปรัชญาสาขาต่าง ๆ พัฒนาการของปรัชญา ตะวันออกและปรัชญาตะวันตก หลักการและวิธีให้เหตุผลทางปรัชญา
- ๐๐๐ ๒๐๖ **คณิตศาสตร์และสถิติเพื่อการวิจัย** ๓ (๓-๐-๖)

(Mathematics and Statistics for Research)

ศึกษาพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ตัวบ่งชี้เชิงปริมาณ เซต การให้เหตุผล ระบบและคุณสมบัติของจำนวนจริง สมการและอสมการ ความสัมพันธ์ ฟังก์ชัน เมทริกซ์ หลักพื้นฐานทางสถิติ การรวบรวมข้อมูล การแจกแจงความถี่ และการหาค่าแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง สถิติแบบบรรยาย สถิติทดสอบ การทดสอบสมมติฐาน รูปแบบการวิจัย การออกแบบการวิจัย ขั้นตอนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป การเขียนโครงร่างการวิจัยและการเขียนรายงานผลการวิจัย

๑.๒ วิชาเลือก จำนวน ๖ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๐๗	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง (Introduction to Politics and Government) ศึกษาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองและการปกครอง พัฒนาการ การเมืองการปกครอง สถาบันทางการเมือง กระบวนการทางการเมืองและการปกครอง การจัดระเบียบการปกครอง ปัญหาและอุปสรรคทางการเมือง และแนวคิดพระพุทธรศาสนากับการเมืองการปกครอง	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๘	เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Economics) ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ ระบบเศรษฐกิจ อุปสงค์ อุปทาน การกำหนดราคาดุลยภาพ พฤติกรรมผู้บริโภค ทฤษฎีการผลิต ตลาดในระบบเศรษฐกิจ รายได้ประชาชาติ การเงิน วัฏจักรเศรษฐกิจ ดุลการค้าและดุลการชำระเงิน การพัฒนาเศรษฐกิจ ปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน และเทคโนโลยีในรูปแบบต่าง ๆ ของระบบเศรษฐกิจบทบาทของภาครัฐและภาคเอกชนในระบบเศรษฐกิจ โครงสร้างเศรษฐกิจ ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศไทยและแนวทางแก้ไข และศึกษาเศรษฐศาสตร์ตามแนวพุทธ	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๐๙	จิตวิทยาเพื่อการพัฒนาตน (Psychology for Self-Development) ศึกษาและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางจิตวิทยาและหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เข้าใจตนเองและผู้อื่น สามารถวิเคราะห์ตนเองและผู้อื่น มีทักษะในการสื่อสาร สร้างสัมพันธ์ภาพและทำงานเป็นทีม	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๐	ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (Introduction to Linguistics) ศึกษาความเป็นมา ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและทฤษฎีทางวิชาภาษาศาสตร์ ลักษณะทั่วไปของภาษา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ และวิเคราะห์ภาษาตามแนวภาษาศาสตร์	๓ (๓-๐-๖)
๐๐๐ ๑๑๑	ทักษะการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ (Language Skills for Learning) ความรู้เกี่ยวกับภาษาและทักษะภาษาที่จำเป็นต่อการสื่อสาร หลักการใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้และสืบค้นข้อมูล การสืบค้นข้อมูลท้องถิ่น และข้อมูลสารสนเทศจากสื่อทุกประเภท การใช้ห้องสมุด วิธีการแสวงหาความรู้ การ	๓ (๓-๐-๖)

สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทักษะสัมพันธ์ทางภาษาในการสรุปความ ตีความ วิเคราะห์ วิจัยและสังเคราะห์ นำเสนอเป็นลายลักษณ์อักษร วาจา และสื่อประสม

๐๐๐ ๑๑๒ **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่** ๓ (๓-๐-๖)
(Modern Science and Technology)

ศึกษาหลักพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ประวัติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์ในยุคต่าง ๆ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับชีวิตประจำวัน วิทยาศาสตร์ประยุกต์ พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์ หลักพื้นฐานทางเทคโนโลยี กระบวนการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีอุตสาหกรรม เทคโนโลยีภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น พระพุทธศาสนากับเทคโนโลยี

๐๐๐ ๑๑๓ **ตรรกศาสตร์เบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Logic)

ศึกษานิยาม คำที่เป็นปฏิปักษ์ต่อกัน วิชาค การนิยามความหมาย ญัตติ ประพจน์ในแบบ ต่าง ๆ การแบ่งญัตติ ความเป็นปฏิปักษ์แห่งญัตติ ญัตติผสม การให้เหตุผล ปรตถานูมานและปฤจฉาวาที่แบบต่าง ๆ ศึกษาหลักการและวิธีการให้เหตุผลจากบทสนทนาของพระพุทธเจ้าในอนัตตลักขณสูตรหรือในสูตรอื่น ๆ บทสนทนาในคัมภีร์กถาวัตถุ ญาณวิทยาของนิกายสรวาสตีวาท วิชาขวาที่ของนาคารชุน เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างระหว่างตรรกศาสตร์ตะวันตก กับตรรกศาสตร์ตะวันออก โดยเฉพาะหลักการเชิงตรรกในคัมภีร์

๐๐๐ ๑๑๔ **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม** ๓ (๓-๐-๖)
(Man and Environment)

ศึกษาสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับมนุษย์ แนวคิดการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดประโยชน์ การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อม หลักคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม และบทบาทของพระสงฆ์ต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในประเทศไทย

๐๐๐ ๑๑๕ **เหตุการณ์โลกปัจจุบัน** ๓ (๓-๐-๖)
(Current World Affairs)

ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งมิติทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความร่วมมือและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ประเทศไทยกับเหตุการณ์สำคัญของโลก ความร่วมมือของชาวพุทธในเวทีโลก บทบาทของพระพุทธศาสนากับการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในโลกปัจจุบัน

๐๐๐ ๑๑๖ **ภาษาสันสกฤตเบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Sanskrit)

ศึกษาโครงสร้างของภาษาสันสกฤต อักษร เครื่องหมาย ระบบเสียง การเปลี่ยนแปลงอักษรและเสียง การเขียน การอ่านคำศัพท์ ส่วนประกอบของนามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์สระการ์นต์ สระสนธิ บุรุษสรรพนาม นิยมสรรพ

นาม ปฤจฉาสรรพนาม สัมพันธสรรพนาม กริยาศัพท์ ส่วนประกอบของกริยา
อาชยาด การประกอบรูปเป็นอาชยาดกรรตุวจากจากธาตุ การแจกรูปกริยา
แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้ศึกษา

- ๐๐๐ ๑๑๗ **ภาษาสันสกฤตขั้นสูง** ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Sanskrit)
ศึกษานามศัพท์ การแจกรูปนามศัพท์ พยัญชนะการันต์ พยัญชนะสนธิ
สังขยาศัพท์ อัพยศัพท์ กริยาศัพท์ การประกอบรูปเป็นอาชยาดกรรตุวจาก
จากธาตุ กริยาอาชยาดกรรตวจาก ภาววจาก ฌิชนตกรรตุวจาก ฌิชนตกรรต
วจาก การสลับเปลี่ยนประโยคกรรตุวจากเป็นกรรตวจาก ประโยคคำถาม
ประโยคปฏิเสธ แปลและแต่งประโยคสันสกฤตที่เหมาะสมกับไวยากรณ์ที่ได้
ศึกษา
- ๐๐๐ ๑๑๘ **ภาษาไทยเบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Thai)
ศึกษาหน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียงวรรณยุกต์
หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการฟัง พูด อ่าน
เขียนภาษาไทย ฟังคำสั่ง คำบรรยาย จดบันทึกเรื่องที่ฟัง พูด ทักทาย ขอบคุณ
ขอโทษ ขออนุญาต แนะนำตัวเอง แนะนำผู้อื่น บอกชื่อสิ่งของที่ใช้ใน
ชีวิตประจำวัน สนทนาได้ทั้งคำที่แสดงความหมายรูปธรรมและนามธรรม
- ๐๐๐ ๑๑๙ **ภาษาไทยขั้นสูง** ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Thai)
ศึกษาวิเคราะห์หน่วยเสียงพยัญชนะ หน่วยเสียงสระ หน่วยเสียง
วรรณยุกต์ หน่วยคำ ระบบไวยากรณ์ ความหมายในภาษาไทย ฝึกทักษะการ
ฟังข่าวจากวิทยุ โทรทัศน์ การพูดวาทศิลป์ การอ่านหนังสือพิมพ์และตำรา
วิชาการ การเขียนบทความ และฝึกแต่งกาพย์ กลอน โคลง ฉันท์ในภาษาไทย
- ๐๐๐ ๒๒๐ **ภาษาจีนเบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Chinese)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาจีนในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบ
ประโยค ฝึกการอ่าน การเขียนภาษาจีน และการฝึกสนทนาโดยอาศัยข้อมูล
จากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๑ **ภาษาจีนขั้นสูง** ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Chinese)
ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาจีน เน้นการสนทนาโดย
อาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๒ **ภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้น** ๓ (๓-๐-๖)
(Basic Japanese)
ศึกษาโครงสร้างของภาษาญี่ปุ่น ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และ
ระบบประโยค ฝึกการอ่าน เขียนภาษาญี่ปุ่น และการสนทนาโดยอาศัยข้อมูล
จากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๓ **ภาษาญี่ปุ่นขั้นสูง** ๓ (๓-๐-๖)
(Advanced Japanese)

- ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาญี่ปุ่น เน้นการสนทนาโดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๔ ภาษาฮินดีเบื้องต้น (Basic Hindi) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาโครงสร้างของภาษาฮินดี ในเรื่องระบบเสียง ระบบคำ และระบบประโยค ฝึกการฟัง อ่านเขียนสนทนาภาษาฮินดี และระบบไวยากรณ์พื้นฐานที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน
- ๐๐๐ ๒๒๕ ภาษาฮินดีขั้นสูง (Advanced Hindi) ๓ (๓-๐-๖)
- ฝึกทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาฮินดี เน้นการสนทนา โดยอาศัยข้อมูลจากสถานการณ์ปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๖ วัฒนธรรมไทย (Thai Culture) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาความหมายและเนื้อหาของวัฒนธรรม พัฒนาการของวัฒนธรรมไทย ประเภทของวัฒนธรรม พระพุทธศาสนากับวัฒนธรรม การอนุรักษ์ การเผยแพร่และสร้างสรรค์วัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมไทยกับการพัฒนา ผลกระทบของวัฒนธรรมต่างชาติต่อวัฒนธรรมไทย
- ๐๐๐ ๒๒๗ มนุษย์กับอารยธรรม (Man and Civilization) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาความเป็นมาและพัฒนาการของมนุษย์ ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์จนถึงสมัยปัจจุบัน ความหมายของอารยธรรม บ่อเกิดและพัฒนาการของอารยธรรมตะวันออกและตะวันตกในยุคต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของสังคมตะวันออกและตะวันตก ที่ก่อให้เกิดผลกระทบและความคิดสร้างสรรค์ในรูปแบบต่างๆ การแลกเปลี่ยนกันระหว่างอารยธรรมตะวันออกกับตะวันตก และอิทธิพลของอารยธรรมทั้งสองที่มีต่อสังคมและวัฒนธรรมไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๒๘ สันติศึกษา (Peace Education) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติภาพ และปฏิบัติการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธี ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดและแนวปฏิบัติของนักสันติวิธีทั้งตะวันออก ตะวันตกและศาสนาต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจในการป้องกันแก้ไขและเปลี่ยนผ่านความขัดแย้งและความรุนแรง อีกทั้งพัฒนาทักษะในกระบวนการการเสริมสร้างความปรองดองให้เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรมและมีสันติธรรมในการฟังและอยู่ร่วมกับศาสนาและชาติพันธุ์ต่างๆอย่างสันติสุข
- ๐๐๐ ๒๒๙ ภาวะผู้นำ (Leadership) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์งานในศตวรรษที่ ๒๑ รวมถึงศึกษาคุณลักษณะและบทบาทของผู้นำกับการใช้การสื่อสารที่เอื้ออาทร ผู้นำกับความเห็นที่ถูกต้องดีงามและความ

เปลี่ยนแปลงที่สร้างสรรค์คุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำ วิสัยทัศน์ผู้นำ ผู้นำกับการสร้างความสัมพันธ์แห่งภราดรภาพ โดยอาศัยองค์ความรู้ภาวะผู้นำตามทฤษฎีตะวันตกและภาวะผู้นำในทางพระพุทธศาสนา ถอดบทเรียนภาวะผู้นำของบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาองค์กรทั้งในประเทศและระดับโลกที่สามารถนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเกิดสันติสุขแก่สังคมและชุมชนทั้งในประเทศและระดับโลก

๐๐๐ ๒๓๐ **หลักธรรมาภิบาล** ๓ (๓-๐-๖)
(Good Governance)

ศึกษาความหมาย องค์ประกอบ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า

๐๐๐ ๒๓๑ **การรู้เท่าทันสื่อ** ๓ (๓-๐-๖)
(Media Literacy)

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับสื่อและสื่อปลอม อิทธิพลของสื่อปลอมที่มีต่อสังคม การตรวจสอบข่าว เทคนิคการรู้เท่าทันข่าวปลอม การรู้เท่าทันสื่อชวนเชื่อต่างศาสนา อันได้แก่สื่อชวนเชื่อที่บิดเบือนหลักพุทธธรรม สื่อชวนเชื่อที่ใส่ร้ายบุคคลหรือองค์กร โดยใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือจนสร้างความขัดแย้งในสังคม

๐๐๐ ๒๓๒ **ความรับผิดชอบต่อสังคม** ๓ (๓-๐-๖)
(Social Responsibility)

ศึกษาเกี่ยวกับการแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ความละเอียดและความไม่ทนต่อการทุจริต รู้หน้าที่ของพลเมืองและรับผิดชอบต่อสังคมในการต่อต้านการทุจริต และ STRONG : จิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายมุ่งเน้นให้นักศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ ด้านการป้องกันการทุจริต

๐๐๐ ๒๓๓ **ศาสนาทั่วไป** ๓ (๓-๐-๖)
(General Religions)

ศึกษาความหมาย ลักษณะ ความสำคัญ คุณค่าของศาสนา ประวัติ พัฒนาการ หลักในการศึกษาศาสนา หลักคำสอน พิธีกรรมและจุดมุ่งหมายของศาสนาต่าง ๆ วิเคราะห์ลักษณะที่เป็นสากลร่วมกันและต่างกันของศาสนา ปัจจุบัน อิทธิพลของศาสนาต่อสังคมโลก วิธีการเผยแผ่ศาสนา ความร่วมมือระหว่างศาสนา และท่าทีของศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย

๒) หมวดวิชาเฉพาะ ๑๐๒ หน่วยกิต

๒.๑ วิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๐๐๐ ๑๓๔ **วรรณกรรมพระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Literature)

ศึกษาประวัติและพัฒนาการของวรรณกรรมบาลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนาที่ศึกษาอยู่ในประเทศไทย โดยวิเคราะห์วรรณกรรมที่น่าสนใจ เช่น วิมุตติมรรค วิสุทธิมรรค มหาวงศ์ ทีปวงศ์

ศาสนวงศ์ เถกมิกกา มังคลัตถทีปนี กายมมหาชาติ สังคีตยวงค์ มงคลวิเสสกา
แก่นพุทธศาสน์ กรรมทีปนี พุทธธรรม พุทธวิทยา และพระไตรปิฎกฉบับสากล:
วิถีธรรมจากพุทธปัญญา

- ๐๐๐ ๑๓๕ **พระไตรปิฎกศึกษา** ๓ (๓-๐-๖)
(Tipitaka Studies)
ศึกษาประวัติและพัฒนาการของคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา
อนุฎีกา โยชนา โครงสร้างและเนื้อหาสำคัญของพระไตรปิฎก เช่น มหาวิงค์
ภิกขุณีวิงค์ และมหาวิคค์ในพระวินัยปิฎก พระสูตรสำคัญ เช่น พรหมชาล
สูตร มหาปรินิพพานสูตร มหาสติปัฏฐานสูตร จุฬกัมมวิงค์สูตรในพระ
สุตตันตปิฎก ศึกษาสาระเบื้องต้นของปรมัตถธรรม คือ จิต เจตสิก รูป นิพพาน
ในพระอภิธรรมปิฎก การสืบทอดโดยมุขปาฐะและลายลักษณ์อักษร ความ
เป็นมาของพระไตรปิฎกในประเทศไทย พระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างๆ และ
ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาพระไตรปิฎก
- ๐๐๐ ๑๓๖ **ภาษาบาลี** ๓ (๓-๐-๖)
(Pali)
ศึกษาบาลีไวยากรณ์ ประกอบด้วย อักษรวิธี วจีวิภาค และหลักการ
แต่ง-แปลบาลีเบื้องต้น
- ๐๐๐ ๒๓๗ **ประวัติพระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)
(History of Buddhism)
ศึกษาประวัติพระพุทธศาสนาในอินเดีย การเผยแผ่พระพุทธศาสนาจาก
ประเทศอินเดียไปในประเทศต่างๆ ความสำคัญ ลักษณะเด่นของ
พระพุทธศาสนา ฐานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในนานาประเทศ
พระพุทธศาสนากับสังคมวัฒนธรรมในนานาประเทศ ขบวนการและองค์กรทาง
พระพุทธศาสนาในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต และบทบาทของคณะสงฆ์
ไทยกับการสืบพระพุทธศาสนาตามพุทธปณิธานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
- ๐๐๐ ๒๓๘ **เทศกาลและพิธีกรรมพระพุทธศาสนา** ๓ (๓-๐-๖)
(Buddhist Festival and Traditions)
ศึกษาเทศกาลและพิธีกรรมที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาในสมัย
พุทธกาลและสมัยหลังพุทธกาลความสำคัญ คุณค่าทางจริยธรรมของเทศกาล
และพิธีกรรม เทศกาลและพิธีกรรมสำคัญทางพระพุทธศาสนาที่ถือปฏิบัติใน
ประเทศไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อิทธิพลของเทศกาลและพิธีกรรมนั้นๆ ที่
มีต่อสังคมไทย
- ๐๐๐ ๒๓๙ **ธรรมะภาคภาษาอังกฤษ** ๓ (๓-๐-๖)
(Dhamma in English)
ศึกษาศัพท์ธรรมะทางพระพุทธศาสนาที่นิยมใช้กันแพร่หลายใน
ภาษาอังกฤษ และหนังสือที่สำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่นักปราชญ์ได้รจนานไว้
เป็นภาษาอังกฤษ ฝึกทักษะด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนธรรมภาค
ภาษาอังกฤษ
- ๐๐๐ ๑๔๐ **กรรมฐาน ๑** ๓ (๒-๒-๕)
(Buddhist Meditation I)

ศึกษาความเป็นมา ความหมาย หลักการ ประโยชน์และวิธีการปฏิบัติ
กรรมฐาน อารมณ์ของสมถกรรมฐาน ๔๐ วิปัสสนาภูมิ ๖ สติปัฏฐาน ๔
หลักธรรมที่ควรรู้ ได้แก่ ภาวนา ๓ นิमित ๓ สมาธิ ๓ รูปฌาน ๔ อรูปฌาน ๔
วสี ๕ นีวรณ ๕ อุปกิเลส ๑๖ และฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการเดิน
จงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๒๔๑ **กรรมฐาน ๒** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation II)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวกายา
นุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร และอานาปานสติสูตร วิธีการปฏิบัติ
วิปัสสนากรรมฐานทั้งแบบสมถยานิกะ และวิปัสสนายานิกะ หลักธรรมที่ควรรู้
ได้แก่ สิกขา ๓ วิชชา ๓ และสามัญญลักษณะ ๓ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
โดยการเดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๓๔๒ **กรรมฐาน ๓** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation III)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวเวทนา
นุปัสสนาสติปัฏฐานในมหาสติปัฏฐานสูตร วิธีการปรับอินทรีย์ ๕ หลักธรรมที่
ควรรู้ได้แก่ วิปลาส ๓ อภิญญา ๖ วิสุทธิ ๗ วิชชา ๘ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนา
กรรมฐานโดยการเดินจงกรม นั่งก าหนด ส่งและสอบอารมณ์

๐๐๐ ๔๔๓ **กรรมฐาน ๔** ๓ (๒-๒-๕)

(Buddhist Meditation IV)

ศึกษาหลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ตามแนวจิตตา
นุปัสสนาสติปัฏฐานและธัมมานุปัสสนาสติปัฏฐาน ในมหาสติปัฏฐานสูตร
กระบวน การเกิดของไตรสิกขาและไตรลักษณ์ หลักธรรมที่ควรรู้ได้แก่
วิปัสสนูปกิเลส ๑๐ วิปัสสนาญาณ ๑๖ ฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานโดยการ
เดินจงกรม นั่งกำหนด ส่งและสอบอารมณ์

๒.๒ วิชาแกนรัฐศาสตร์ จำนวน ๓๓ หน่วยกิต

๔๐๑ ๑๐๑ **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐศาสตร์** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Political Science)

ศึกษาธรรมชาติและวิธีการทางรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่าง
รัฐศาสตร์กับศาสตร์ทางสังคมอื่นๆ ทฤษฎีทางรัฐศาสตร์และหลักเกี่ยวกับ
อำนาจ การใช้อำนาจ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับบุคคล อำนาจกับกฎหมาย
สถาบันทางการเมืองการปกครอง อุดมการณ์ทางการเมือง วัฒนธรรมทาง
การเมือง พลัังและกระบวนทางการเมืองและประชาคมนานาชาติ

๔๐๒ ๑๐๑ **ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์** ๓ (๓-๐-๖)
(Introduction to Public Administration)

ศึกษาความหมาย แนวคิด ทฤษฎี ขอบข่ายการศึกษา ปทัสถานและ
วิวัฒนาการของรัฐประศาสนศาสตร์ การบริหารการพัฒนา ปัจจัยแวดล้อมทาง
รัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายและการวางแผนของรัฐ องค์การและการจัดการ
ภาครัฐแนวใหม่ การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (NPG) การบริหารการ
คลัง ทรัพยากรมนุษย์ และประเด็นร่วมสมัยทางรัฐประศาสนศาสตร์

- ๔๐๑ ๑๐๓ **ปรัชญาการเมืองเบื้องต้น**
(Introduction to Political Philosophy) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาความหมายและที่มาของวิชาปรัชญาการเมือง ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายของรัฐ ความยุติธรรม ปรัชญาการเมืองสมัยโบราณ ปรัชญาการเมืองสมัยกลาง ปรัชญาการเมืองสมัยใหม่ และปรัชญาการเมืองยุคหลังสมัยใหม่ ผลงานสำคัญของนักปรัชญาตะวันตกและตะวันออก พุทธปรัชญาทางการเมือง
- ๔๐๑ ๒๐๔ **ความรู้เบื้องต้นทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**
(Introduction to International Relation) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาความรู้และแนวคิดพื้นฐานทางการเมืองระหว่างประเทศ ธรรมชาติและโครงสร้างของระบบการเมืองระหว่างประเทศ ปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรม และการทหาร อุดมการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมของรัฐ เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ความร่วมมือและความขัดแย้งระหว่างประเทศ การพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ ประกอบด้วย ระเบียบปฏิบัติ กฎหมาย สถาบันระหว่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตามแนวพระพุทธศาสนา
- ๔๐๑ ๒๐๕ **การเมืองการปกครองเปรียบเทียบ**
(Comparative Politics and Government) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาแนวทางการศึกษาเปรียบเทียบ พัฒนาการทางการเมืองของไทยกับการเมืองในต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศที่เป็นแม่แบบประชาธิปไตยและประเทศกำลังพัฒนา ระบบรัฐสภา พร้อมทั้งวิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน พลวัตและเสถียรภาพทางการเมือง ความเป็นประชาธิปไตย ความขัดแย้งในสังคม นโยบายสาธารณะ พฤติกรรมทางการเมืองและอื่นๆ
- ๔๐๑ ๒๐๖ **ภาษาอังกฤษในสาขารัฐศาสตร์**
(English in the Field of Political Science) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาศัพท์ทางวิชารัฐศาสตร์ และฝึกการใช้ศัพท์และสำนวนเหล่านั้นในการเขียนและการพูด ตลอดทั้งฝึกการอ่าน วิเคราะห์ และตีความงานเขียนรัฐศาสตร์ การเขียนบทความ เรียงความเป็นภาษาอังกฤษในเรื่องที่เกี่ยวกับรัฐศาสตร์
- ๔๐๑ ๒๐๗ **ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรมทางการเมือง**
(Political Theories and Political Ethics) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาทฤษฎีการเมือง ประกอบด้วย ทฤษฎีระบบ ทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง และทฤษฎีการสร้างความทันสมัย วิวัฒนาการของทฤษฎีและจริยธรรมทางการเมือง เริ่มตั้งแต่สมัยโบราณ สมัยกลาง และสมัยใหม่ ลัทธิการเมืองแบบประชาธิปไตย แบบอำนาจนิยม แบบสังคมนิยม รัฐกับบริบทด้านวัฒนธรรมและจริยธรรมทางการเมือง รวมทั้งแนวคิดและหลักธรรมาภิบาล การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยภายใต้หลักธรรมาภิบาล
- ๔๐๑ ๓๐๘ **สถาบันการเมืองและรัฐธรรมนูญ**
(Political Institutions and Constitutions) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาสถาบันทางการเมือง รูปแบบและสถาบันการเมืองต่าง ๆ ของรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญกับสถาบันทางการเมือง เน้นทำความเข้าใจอำนาจอธิปไตยการปกครองระบอบประชาธิปไตย สภานิติบัญญัติ การแบ่ง

อำนาจและรูปแบบของรัฐบาลต่าง ๆ ความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ สิทธิและเสรีภาพ การแก้ไขและสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญไทยฉบับปัจจุบัน และขบวนการทางสังคมและการเมือง

๔๐๑ ๓๐๙ **ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์**
(Political Science Research Methodology) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์รูปแบบต่าง ๆ โดยศึกษาความเป็นมา ประเด็นปัญหา วัตถุประสงค์ การตั้งสมมติฐาน แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง การสร้างกรอบแนวคิด เครื่องมือการวิจัย การรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอรายงานการวิจัย

๔๐๑ ๓๑๐ **พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์และการเลือกตั้ง**
(Political Parties, Interest Groups and Elections) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาความหมาย บทบาทและหน้าที่ ความเป็นมาของพรรคการเมือง ลักษณะทั่วไปของโครงสร้าง การจัดองค์การพรรค ปัจจัยและรูปแบบการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของพรรคการเมือง ลักษณะทั่วไป ประเภทและบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ ระบบการเลือกตั้ง โดยเปรียบเทียบกรณีการเลือกตั้งของไทยกับประเทศอื่นๆ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันทางการเมือง

๔๐๑ ๒๑๑ **กฎหมายปกครอง**
(Administrative Law) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาความหมาย ที่มาของกฎหมายปกครอง หลักการจัดระเบียบทางปกครอง การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กิจกรรมทางปกครอง บริการสาธารณะ การกระทำทางปกครอง หลักกฎหมายเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ของรัฐและการควบคุมฝ่ายปกครอง รวมถึงตลอดถึงหลักกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองและความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

๒.๓ วิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน ๓๓ หน่วยกิต

๔๐๑ ๓๑๒ **การเมืองและนโยบายสาธารณะ**
(Politics and Public Policy) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาแนวคิด ความสำคัญ วิวัฒนาการ และบทบาททางการเมืองในการกำหนดนโยบายสาธารณะ กระบวนการนโยบายสาธารณะ นโยบายทางการเมือง หลักการและมาตรการเชิงนโยบายรูปแบบต่างๆ ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับการบริหารนโยบายสาธารณะ วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ

๔๐๑ ๓๑๓ **การเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย**
(Thai Local Government and Politics) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษารูปแบบการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นของไทย แนวคิดหลักการบริหารราชการแผ่นดิน กลไกการพัฒนาประเทศ การปกครองส่วนภูมิภาคกับการเมืองภาคประชาชน การปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวโน้มการเมืองการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไทย

๔๐๑ ๔๑๔ **การสื่อสารทางการเมือง**
(Political Communication) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองระหว่างองค์กรทางการเมืองกับ

สาธารณชน บทบาทของสื่อมวลชนในการสื่อสารทางการเมือง การสื่อสารกับการใช้ประโยชน์ทางการเมือง พัฒนาการของเทคโนโลยีสมัยใหม่กับการสื่อสารทางการเมือง การเมืองในสังคมเครือข่ายผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล การรณรงค์ทางการเมืองและการเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นสาธารณะ โครงสร้างและกระบวนการของการสื่อสารทางการเมือง ความสัมพันธ์ของการสื่อสารทางการเมืองและวาทกรรมทางการเมือง การวิเคราะห์ประเด็นปัญหาาร่วมสมัยของการสื่อสารการเมือง

๔๐๑ ๓๑๕ รัฐศาสตร์ตามแนวพระพุทธศาสนา
(Political Science in Buddhism) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาแนวคิด หลักการและองค์ประกอบทางการเมืองตามแนวพระพุทธศาสนา ระบอบประชาธิปไตย หลักธรรมนุญ การกำเนิดรัฐ แนวคิดการเมืองการปกครองในคัมภีร์พระพุทธศาสนา หลักพุทธธรรมกับการเมืองการปกครอง แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน การเมืองการปกครองตามแนวคิดของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา และการประยุกต์ใช้หลักประชาธิปไตยเชิงพุทธในการเมืองการปกครอง

๔๐๑ ๓๑๖ การวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย
(Analysis of Thai Politics and Government) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาหลักการและวิธีการวิเคราะห์การเมืองการปกครองของไทย ประวัติศาสตร์ สถาบันทางการเมือง สถาบันรัฐสภา พัฒนาการของรัฐธรรมนูญ พรรคการเมือง สถาบันพระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมทางการเมืองและการกล่อมเกลางานการเมือง พระพุทธศาสนากับการเมืองการปกครองไทย วิเคราะห์ตามทฤษฎีโครงสร้างตามสถานการณ์และแนวโน้มทางการเมืองไทย

๔๐๑ ๔๑๗ การศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์
(Independent Study on Political Science) ๓ (๐-๙-๐)

ศึกษา ค้นคว้า วิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่น ๆ โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ผู้สอน

๔๐๑ ๔๑๘ สัมมนาปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทย
(Seminar on Problems of Politics and Government of Thailand) ๓ (๒-๒-๕)

การสัมมนา นำเสนอ และอภิปรายประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทยตามหัวข้อที่กำหนด

๔๐๑ ๔๑๙ ประสบการณ์สาขาวิชารัฐศาสตร์
(Experience in political science) ๓ (๐-๙-๐)

การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามด้านรัฐศาสตร์หรือด้านที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๔๐๑ ๓๒๐ กฎหมายอาญา ๑
(Criminal Law 1) ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาหลักทั่วไปของกฎหมายอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๑

- ๔๐๑ ๓๒๑ **กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา**
(Law of Criminal Procedure) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษากระบวนการดำเนินคดีอาญา ให้ทราบหลักทั่วไป อำนาจสอบสวน และเขตอำนาจศาล หมายเรียกและหมายอาญา การจับ ชั่ง จำคุก คั่น และปล่อยชั่วคราว การสอบสวน การชั้นสูตรพลิกศพ การฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวกับคดีอาญา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๑ และ ภาค ๒ และศึกษาวิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๓ และให้ทราบถึงการอุทธรณ์และฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๔
- ๔๐๑ ๓๒๒ **กฎหมายลักษณะพยาน**
(Law of Witness) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาลักษณะและกฎเกณฑ์การสืบพยานหลักฐานของศาล ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา หลักในการรับฟังและไม่รับฟังพยานหลักฐาน รวมทั้งหลักเรื่องพยานบอกเล่าและพยานความเห็น ข้อที่ศาลรู้เอง ข้อสันนิษฐานและหน้าที่นำสืบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค ๑ ลักษณะ ๕ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ภาค ๕
- ๒.๔ วิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน ๖ หน่วยกิต
- ๔๐๑ ๔๒๓ **กฎหมายอาญา ๒**
(Criminal Law 2) ๓ (๓-๐-๖)
- วิชาเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ก่อน : เคยศึกษาวิชา ๔๐๑ ๓๒๐ กฎหมายอาญา ๑ ภาคทั่วไป
- ศึกษาหลักกฎหมายอาญาภาคความผิดที่สำคัญตามประมวลกฎหมายอาญา ภาค ๒ และ ๓
- ๔๐๑ ๔๒๔ **กฎหมายแรงงานและสวัสดิการสังคม**
(Law of Labour and Welfare) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษากำเนิดและหลักสำคัญของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายประกันสังคม กฎหมายเงินทดแทน กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายคนเข้าเมือง รวมทั้งแนวคิด หลักการ นโยบายของรัฐและกฎหมายเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ระบบสวัสดิการสังคม การจัดสวัสดิการสังคมให้แก่บุคคลประเภทต่าง ๆ ในสังคม เช่น สวัสดิการลูกจ้าง สวัสดิการครอบครัว สวัสดิการสตรี เด็กและเยาวชนในภาวะยากลำบาก สวัสดิการผู้สูงอายุ สวัสดิการคนพิการและคนไร้ที่พึ่ง
- ๔๐๑ ๔๒๕ **การเมืองการปกครองของประเทศประชาคมอาเซียน**
(Politics and Government of Asian Community) ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาระบบการเมืองและพัฒนาการทางการเมืองรูปแบบของรัฐ ของประเทศประชาคมอาเซียนจากอดีตถึงปัจจุบัน และวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันของแต่ละประเทศ

- ๔๐๑ ๔๒๖ นวัตกรรมกับการเมืองไทย (Innovation and Thai politics) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาแนวคิด หลักการ กระบวนการ วิธีการ และนวัตกรรมที่ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการเมืองไทย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมือง ระหว่างรัฐกับสังคม รัฐกับพลเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างนวัตกรรมกับการ เมืองไทย
- ๔๐๑ ๔๒๗ การต่อต้านการทุจริต (Anti-Corruption) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาเกี่ยวกับการต่อต้านการทุจริตที่เป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการ ปฏิบัติหรือการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบในทุกรูปแบบ
- ๔๐๑ ๔๒๘ เหตุการณ์ปัจจุบันในการเมืองไทย (Current Affairs of Thai Politics) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงต่างๆ ทั้งอดีตและปัจจุบัน ซึ่งมี ส่วนเกี่ยวข้องและกระทบต่อการเมือง เศรษฐกิจและสังคมไทย โดยเน้น เหตุการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันเป็นสำคัญ และแนวโน้มการเมืองไทยใน อนาคต
- ๔๐๑ ๔๒๙ จิตวิทยาการเมือง (Political Psychology) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคม ประกอบด้วย การ เลือกระบบการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับรัฐบาล ทศนคติของ รัฐบาลที่มีต่อประชาชนและของประชาชนที่มีต่อรัฐบาล การลงคะแนนเสียง เลือกลง โดยใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับสิ่งกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์จากจิตวิทยา มา เป็นเครื่องมืออธิบาย
- ๔๐๑ ๔๓๐ แนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก (Eastern Political Thoughts) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาแนวคิดทางการเมืองของนักคิดสำคัญในตะวันออก ประกอบด้วย ประเทศอินเดีย ประเทศจีน ประเทศอื่นๆ ในตะวันออก และแนวคิดในอุดม คติทางพระพุทธศาสนา
- ๔๐๑ ๔๓๑ ระบอบประชาธิปไตยเปรียบเทียบ (Comparative Democracy) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาแนวคิดประชาธิปไตย ความเป็นมาของประชาธิปไตย เปรียบเทียบสมัยโบราณและสมัยปัจจุบัน ประชาธิปไตยของอังกฤษ อเมริกา ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เปรียบเทียบประชาธิปไตยระบบทุนนิยมกับประชาธิปไตยสังคมนิ ยม ประชาธิปไตยระบบอังกฤษ อเมริกา และฝรั่งเศส แนวโน้มการปกครอง ระบอบประชาธิปไตยของไทย
- ๔๐๑ ๔๓๒ การเมืองกับความคิดเห็นสาธารณะ (Politics and Public Opinions) ๓ (๓-๐-๖)
 ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นสาธารณะ รูปแบบการแสดงความคิดเห็น การทำความเข้าใจ การตีความและประเด็นปัญหาในกระบวนการสำรวจความ

คิดเห็นสาธารณะ บทบาทและผลกระทบของความคิดเห็นสาธารณะต่อ ประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะและการสร้างสถาบันทางการเมือง การ ตอบสนองของสังคมและสถาบันทางการเมืองต่อความคิดเห็นสาธารณะ การ บริหารจัดการและการระดมความคิดเห็นสาธารณะต่อประเด็นปัญหาทาง การเมือง

- ๔๐๑ ๔๓๓ **พฤติกรรมทางการเมือง**
(Political Behavior) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการเมือง สิ่งกำหนด พฤติกรรม จิตวิทยากับการศึกษาพฤติกรรมทางการเมือง และปัจจัยทางสังคม และวัฒนธรรมที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลາทางการเมือง พฤติกรรมของบุคคลต่อผู้นำทางการเมือง และแนวโน้มการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทย
- ๔๐๑ ๔๓๔ **การเมืองกับธุรกิจ**
(Politics and Business) ๓ (๓-๐-๖)
แนวการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับธุรกิจ รัฐและระบบ ตลาด ผลประโยชน์ทางธุรกิจและนโยบายสาธารณะ บทบาทและอิทธิพล ทางการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ บริษัทขนาดใหญ่และบริษัท ข้ามชาติ
- ๔๐๑ ๔๓๕ **ชนชั้นนำทางการเมือง**
(Political Elites) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาทฤษฎีชนชั้นปกครอง หลักการและแนวโน้มชนชั้นปกครองโดย เปรียบชนชั้นปกครองในระบอบประชาธิปไตย ศึกษาเกี่ยวกับตัวผู้ปกครองและ ชนชั้นผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้นปกครองและผู้อยู่ใต้ปกครอง รวมถึงรูปแบบสังคม (Social types) ในการศึกษา วิเคราะห์เปรียบเทียบชน ชั้นปกครองในกลุ่มประเทศฟาสซิสต์คอมมิวนิสต์และเสรีประชาธิปไตยในยุค ปัจจุบัน
- ๔๐๑ ๔๓๖ **สันติวิธีและสมานฉันท์**
(Peaceful means and Reconciliation) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาสาเหตุและปัญหาของความขัดแย้ง วิธีระงับความขัดแย้งโดยสันติ วิธี การสร้างสันติวิธีและสมานฉันท์ตามหลักพุทธธรรม
- ๔๐๑ ๔๓๗ **การมีส่วนร่วมทางการเมืองและการระดมมวลชน**
(Political Participation and Mass Mobilization) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาแนวคิด พัฒนาการ สิทธิในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ และการดำเนินการกิจกรรมทางการเมือง ยุทธวิธีใน การระดมมวลชน การจัดการอารมณ์ของมวลชน การวิเคราะห์มวลชน และ การจัดตั้งกลุ่มแกนนำในการเคลื่อนไหวมวลชน
- ๔๐๑ ๔๓๘ **การพัฒนากระบบราชการไทย**
(Development of Thai Bureaucratic System) ๓ (๓-๐-๖)
ศึกษาแนวคิดการจตุตถการราชการ วิวัฒนาการของระบบราชการไทย โครงสร้างของระบบราชการไทย รัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน การ

ปฏิบัติงานของระบบราชการไทย บทบาทข้าราชการกับการบริหารงานบุคคล
ของระบบราชการไทย การบริหารงานคลังและงบประมาณของระบบราชการ
ไทย การพัฒนาระบบราชการตามหลักธรรมาภิบาล การปฏิรูประบบราชการ
และแนวโน้มการการพัฒนาของระบบราชการไทย

๔๐๑ ๔๓๙ **ความเป็นครูวิชาชีพสำหรับนักรัฐศาสตร์** ๓ (๓-๐-๖)
(Professional Teacher for Political Scientist)

ศึกษาความรู้เบื้องต้นความเป็นครู บทบาทหน้าที่และภาระงานครู
สมรรถนะครู ลักษณะของครูที่ดี จรรยาบรรณวิชาชีพครู การเป็นบุคคลและ
สังคมแห่งการเรียนรู้ ทักษะการเป็นผู้นำทางวิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม
ของครู เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู รวมทั้งการบริหารจัดการในวิชาชีพครู

๔๐๑ ๔๔๐ **เพศสภาพและเพศวิถีกับการเมือง** ๓ (๓-๐-๖)
(Gender and Sexuality in Politics)

ศึกษาความสัมพันธ์ วิวัฒนาการ และบทบาทของหญิง-ชายและเพศ
ทางเลือกในทางการเมือง ทฤษฎีและทัศนะทางการเมืองแบบเฟมินิสต์
ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิง-ชายและเพศทางเลือก กระบวนการ
กำหนดนโยบายสาธารณะ การปรับเปลี่ยนและแนวโน้มของความสัมพันธ์หญิง-
ชายและเพศทางเลือกกับนัยสำคัญต่อลักษณะและพัฒนาการทางการเมืองการ
กำกับควบคุมเพศสภาพและเพศวิถีในระบบสองเพศสภาพ การขัดแย้ง ต่อรอง
และการโต้เถียงทางการเมืองในประเด็นต่าง ๆ

๔๐๑ ๔๔๑ **พลวัตเมืองพะเยากับการบริหารจัดการชุมชนท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)
(Dynamics of Phayao and Local Community Management)

ศึกษาแนวคิดและและทฤษฎีของพลวัตทางสังคม แนวคิดการ
เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวคิดและหลักการบริหารจัดการ
ชุมชนท้องถิ่น โดยศึกษาเรื่องความเป็นมาและพัฒนาของเมืองพะเยา ตั้งแต่
ยุคประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน พัฒนาการการปกครองส่วนภูมิภาคและส่วน
ท้องถิ่น การกระจายอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม การเมืองภาค
ประชาชนและการมีส่วนร่วม การบริหารจัดการความขัดแย้งและการ
เปลี่ยนแปลง การปรับตัว และการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนท้องถิ่น การวิเคราะห์และการออกแบบการบริหาร
จัดการตนเองของชุมชนท้องถิ่น การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นพะเยาเพื่อ
การต่อยอดองค์ความรู้สู่สากล

๔๐๑ ๔๔๒ **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง** ๓ (๓-๐-๖)
(Local Government and Related Law)

ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น รัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พระราชบัญญัติ
เทศบาล พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด กฎหมายปกครองที่
เกี่ยวข้อง กฎหมายที่ดิน การพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๔๐๑ ๔๔๓ **ภูมิรัฐศาสตร์ท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)
(Local Geo - Politics)

- ศึกษาองค์ความรู้ภูมิรัฐศาสตร์ท้องถิ่นภาคใต้ในมิติ แนวคิด ประวัติ และพัฒนาการ โครงสร้างและรูปแบบการปกครอง การกระทำทางการเมือง ความสัมพันธ์ทางอำนาจ ในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย อาณาจักรตามพรลิงค์ และประวัติศาสตร์นครศรีธรรมราช อิทธิพลและผลกระทบของภูมิรัฐศาสตร์ท้องถิ่นด้านกายภาพและสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ศาสนาวัฒนธรรม ท้องถิ่นนิยม อัตลักษณ์และภาวะผู้นำทางการเมือง
- ๔๐๑ ๔๔๔ แนวคิดทางการเมืองของผู้นำต้นแบบ (Political Concept of Master Leaders)** ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาองค์ความรู้และวิเคราะห์เกี่ยวกับผู้นำต้นแบบทางการเมืองใน มิติ ประวัติบุคคล แนวคิดทางการเมือง การสื่อสารทางการเมือง อัตลักษณ์ และภาวะผู้นำ ผลงานและวิถีปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงและการ พัฒนาทางการเมืองของบุคคลต้นแบบในภาคใต้ทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ เช่น พระรัตนธัชมุนี (ม่วง รตนทุโษ), พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), พระเทพปัญญาสุธี (พร้อม โกวิท), นายน้อม อุปรมัย, พลเอกเปรม ติณสูลานนท์, นายชวน หลีกภัย เป็นต้น
- ๔๐๑ ๔๔๕ พลวัตของชุมชนในทางการเมืองท้องถิ่น (Community Dynamics in Local Politics)** ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาความหมาย แนวคิดและทฤษฎีทางพลวัตทางการเมืองในท้องถิ่น โดยการศึกษาพื้นฐานวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในท้องถิ่นจากอดีต ถึงปัจจุบัน ศึกษาความเคลื่อนไหวของประชาชนในท้องถิ่น รูปแบบการได้มา ของตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ภาคพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โครงสร้างด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อม หลักพุทธธรรมกับการส่งเสริมพลวัตของชุมชนในทางการเมือง ท้องถิ่น
- ๔๐๑ ๔๔๖ การเมืองกับการพัฒนาท้องถิ่น (Politics and local development)** ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองท้องถิ่น พัฒนาการท้องถิ่นและองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับรัฐบาลส่วนกลางและการ บริหารจัดการท้องถิ่น ประชาธิปไตยกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของ ประชาชน นโยบายของพรรคการเมืองในการพัฒนาท้องถิ่น ปัญหาการเมือง ท้องถิ่นและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน
- ๔๐๑ ๔๔๗ การเมืองและการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา (Politics and Local Government in Chachoengsao)** ๓ (๓-๐-๖)
- ศึกษาพลวัตทางการเมืองการปกครองท้องถิ่นในอดีตจนถึงปัจจุบัน โครงสร้างอำนาจนัการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มอิทธิพลทาง การเมือง ความสัมพันธ์กลุ่มอำนาจ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองภายใต้ บริบทที่ประเทศไทยพัฒนาแบบประชาธิปไตยที่เน้นการกระจายอำนาจ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ
- ๔๐๑ ๔๔๘ การเมืองกับการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันออก (Politics and Economic Development in Eastern Region)** ๓ (๓-๐-๖)

ศึกษาศึกษาโครงสร้างด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันออกตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน รวมทั้งจุดเปลี่ยนเชิงประวัติศาสตร์ในแต่ละช่วงเวลา เงื่อนไขโครงสร้างของการเปลี่ยนแปลง และผลที่เกิดขึ้นตามมาทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมในภาคตะวันออก

- ๔๐๑ ๔๔๙ **ขบวนการทางสังคมและการเมืองอีสาน** ๓ (๓-๐-๖)
(Social Movements and I-san politics)

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีคลาสสิก ทฤษฎีสมัยใหม่ และ ทฤษฎีหลังสมัยใหม่ นักคิดทางการเมืองของอีสาน การก่อเกิด เจตจำนง อุดมการณ์ การเคลื่อนไหว ของขบวนการทางสังคมและการเมืองอีสาน พลวัตของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองอีสาน

- ๔๐๑ ๔๕๐ **เทคนิคการสอบข้าราชการพลเรือน** ๓ (๓-๐-๖)
(Technique of civil officer competitive examination)

ศึกษาเนื้อหาสาระ องค์ความรู้พื้นฐานของการสอบเป็นข้าราชการพลเรือนทั้งทางด้านการศึกษาวิเคราะห์เชิงภาษา ด้านการศึกษาวิเคราะห์เชิงนามธรรม ด้านการศึกษาวิเคราะห์เชิงปริมาณ ด้านความรู้และลักษณะการเป็นข้าราชการที่ดี ตลอดจนกฎหมาย พระราชบัญญัติ และระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการพลเรือน

- ๔๐๑ ๔๕๑ **สัมมนาขบวนการทางสังคมในภาคอีสานตอนบน** ๓ (๓-๐-๖)
(Seminar on Social Movements in the upper Isan)

ศึกษาและวิเคราะห์ ในลักษณะของการสัมมนา เกี่ยวกับกรณีศึกษาของขบวนการทางสังคมที่สำคัญทั้งในอดีตและปัจจุบันในพื้นที่ภาคอีสานตอนบน

- ๔๐๑ ๔๕๒ **กฎหมายปกครองท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)
(Law of Local Government)

แนวความคิดพื้นฐานของการจัดระเบียบราชการบริหารท้องถิ่น กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมายปัจจุบัน อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นนิติบุคคล การกำกับดูแล ท้องถิ่น ระเบียบและ วิธีการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การควบคุมจากส่วนกลาง กรณีศึกษา

- ๔๐๑ ๔๕๓ **จังหวัดศึกษา** ๓ (๓-๐-๖)
(Province Studies)

การเรียนรู้เรื่องของจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัย ในด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ทรัพยากรสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การพัฒนาอาชีพและสินค้า พืชพรรณ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและศิลปกรรม ประเพณี ศาสนา บุคคลสำคัญ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ปัญหาและแนวทางการพัฒนาจังหวัด การวิเคราะห์เหตุปัจจัยและผลกระทบ การสังเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาและป้องกัน และแนวทางการพัฒนา

- ๔๐๑ ๔๕๔ **สังคมและวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น** ๓ (๓-๐-๖)

(Society and Culture of Local Community)

ศึกษาขอบเขต ความหมาย ความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สถาบันทางศาสนา ครุฑเรือ น สร้างสังคมท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น วิธี การศึกษาชุมชน นโยบายเพื่อการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

หมวดที่ ๔ การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑. ระบบ

ระบบทวิภาค โดยหนึ่งปีการศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑.๒. การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการศึกษาภาคฤดูร้อน ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

๑.๓. การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาคของหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ให้เป็นไปตามระเบียบ ข้อบังคับ และประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒. การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคต้น ระหว่างเดือนพฤษภาคม - กันยายน

ภาคปลาย ระหว่างเดือนตุลาคม - มีนาคม

ภาคฤดูร้อน ระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม

๓. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน

- จัดการศึกษาแบบชั้นเรียน

๔. การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาและการลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

นิสิตที่เคยศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นมาก่อน เมื่อเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ สามารถเทียบโอนหน่วยกิตได้ ทั้งนี้เป็นไปตามข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวดที่ ๕

ความพร้อมและศักยภาพในการบริหารจัดการหลักสูตร

๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

สภาพการณ์ปัจจุบัน บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทย ภายใต้กระแสการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ผู้คนที่อยู่ห่างไกลกันสามารถส่งข้อมูลข่าวสาร การโฆษณาประชาสัมพันธ์ จัดการประชุม หรือทำธุรกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น ส่งผลเกิดการแข่งขันทางด้านธุรกิจอย่างมาก รวมถึงการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศสมาชิกที่ได้มีการตกลงให้จัดตั้งประชาคม เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน การมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน และมีอำนาจต่อรองต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นประชาคมยุโรป หรือประชาคมอาเซียน เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม วัฒนธรรม และการศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ในสถานะที่โลกเกิดการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจที่สูงขึ้น มุ่งเน้นประโยชน์ทางเศรษฐกิจและอำนาจการต่อรองดังกล่าวมาแล้วนี้ เป็นสิ่งที่ควรแก่การสนใจศึกษาอย่างยิ่ง ดังนั้น หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่มีการแข่งขันทางการตลาดที่สูงขึ้น เพื่อสร้างบุคลากรด้านการเมืองการปกครอง การบริหารจัดการภาครัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ให้สามารถป้องกันหรือแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเหล่านั้นได้

๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

จากบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกและสังคมไทยทางด้านเศรษฐกิจ เป็นผลให้สังคมและวัฒนธรรมเกิดการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยเฉพาะการรวมตัวกันของกลุ่มประเทศสมาชิก การร่วมมือในภูมิภาคที่มีความแตกต่างกันไปในทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความแตกต่างดังกล่าว นำไปสู่การสร้างคนรุ่นใหม่ที่พร้อมปรับตัวเองเข้าสู่สภาพของการเปลี่ยนแปลงได้ โดยให้ตระหนักรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สร้างกระบวนการคิดและการเรียนรู้ที่เหมาะสม

การวางแผนหลักสูตรจะคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงสังคมด้านการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปิดเสรีทางการค้าและการเคลื่อนย้ายแรงงาน ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะมุ่งผลิตบุคลากรทางด้านรัฐศาสตร์ให้ตระหนักรู้เท่าทันสังคมการเปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคิดและการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล มีความเข้าใจในผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม ที่จะช่วยชี้นำและขับเคลื่อนให้การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมไทย

๒. ผลกระทบจาก ข้อ ๑ ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

ปรับปรุงหลักสูตรต้องตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เพื่อการสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีสังคมและการเป็นอยู่ร่วมกันในชุมชนอย่างหลากหลาย และให้เกิดการมีส่วนร่วมในสังคมแห่งการเรียนรู้ ทั้งยังคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และวิถีชีวิตความเป็นไทย สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรตามแนวทางของเกณฑ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance Criteria at

Program Level: AUN-QA) ในการผลิตบุคลากรด้านรัฐศาสตร์ให้ตระหนักรู้เท่าทันสังคมการเปลี่ยนแปลง สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการคิดและการเรียนรู้ที่เหมาะสม ก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และการโต้แย้งอย่างมีเหตุผล โดยเข้าใจผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรม มีคุณธรรม จริยธรรม เกิดการมีส่วนร่วมในสังคมและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเป็นไปในรูปแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมไทย

๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ มีสติปัญญาและคุณธรรมได้นั้น หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ จะต้องคำนึงถึงกระบวนการผลิตตามวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย “มหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาที่สร้างพุทธนวัตกรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม” โดยการขับเคลื่อนพันธกิจเพื่อสร้างพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาจิตใจและสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษากลุ่มที่ ๔ กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา รวมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ทั้งนี้การผลิตบัณฑิตจะต้องเป็นไปตามค่านิยมองค์กรด้วย คือ บัณฑิตต้องมีปัญญาและคุณธรรมในการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล มีจิตอาสาในการพัฒนาสังคมและชุมชน มีน้ำใจหนึ่งใจเดียวกัน มุ่งสร้างสังคมสันติสุข และมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ ด้วยผลุดังกล่าวมาข้างต้น หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการเปิดสอนหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการผลิตบัณฑิต

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ โดยคำนึงถึงอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของการเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ การเป็นมหาวิทยาลัยกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา โดยกระบวนการผลิตบัณฑิตจะบูรณาการร่วมกับพันธกิจด้านการวิจัยและพัฒนา ด้านการบริการวิชาการ และด้านทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อผลิตบัณฑิตให้มีสติปัญญาและคุณธรรมตามพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย

สติปัญญาและคุณธรรม หมายถึง ความรอบรู้วิชาการด้านพระพุทธศาสนาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมตามหลักอริยวัฑฒิ ๕ ประกอบด้วย ศรัทธา ศีล สุตะ จาคะ ปัญญาและมีผลลัพธ์การเรียนรู้ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ด้านการวิจัยและพัฒนา

พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน การบริการวิชาการ และการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ในพระไตรปิฎกโดยวิธีสหวิทยาการแล้วนำองค์ความรู้ที่ค้นพบมาประยุกต์ใช้แก้ปัญหาศีลธรรมและจริยธรรมของสังคม รวมทั้งพัฒนาปัญญาและคุณธรรม การพัฒนาคุณภาพงานวิชาการด้านพระพุทธศาสนาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพนักวิจัย ผลงานวิจัย งานสร้างสรรค์ หรือพุทธนวัตกรรมให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและมีความเป็นสากล และใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อบูรณาการพระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ให้สู่ภาคปฏิบัติได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

๓. ด้านการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม

ส่งเสริมให้บุคลากรและนิสิต มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีจิตอาสา ความเจริญงอกงามทางสติปัญญาและคุณธรรม การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนาการบริการวิชาการที่เกิดจาก ประสบการณ์ การปฏิบัติงานของบุคลากรและนิสิตร่วมกับภาคีเครือข่ายการบริการวิชาการในระดับชาติ ภูมิภาคและนานาชาติ เพื่อ

ถ่ายทอดองค์ความรู้และพุทธนวัตกรรมในการแก้ปัญหาและเสริมสร้างสันติสุขและความมั่นคงของชุมชน วัด ท้องถิ่น และสังคม โดยใช้การปฏิบัติศาสนกิจและการบริการสังคมของนิสิตเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพันธกิจ

๔. ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ร่วมกับภาคีเครือข่ายชุมชน วัด ท้องถิ่นหรือเครือข่ายความร่วมมือในต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ สืบสาน ส่งเสริมพระพุทธศาสนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เอื้อต่อการศึกษาดูโดยใช้พระพุทธศาสนาเป็นกลไกเพื่อสร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

(๑) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำนวน ๒๔ หน่วยกิต

(๒) หมวดวิชากลุ่มพระพุทธศาสนา จำนวน ๓๐ หน่วยกิต

๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

หมวดวิชาเฉพาะด้าน ทั้งวิชาแกน วิชาเฉพาะ และวิชาเลือกเฉพาะสาขาวิชารัฐศาสตร์ ทั้งนี้ทุกรายวิชาในหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ เปิดสอนให้นิสิตหลักสูตรอื่นเพื่อให้นิสิตเลือกเรียนเป็นวิชาโท หรือวิชาเลือกเสรีได้ จำนวน ๖ หน่วยกิต

๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

การบริหารหลักสูตรมีคณะกรรมการผู้รับผิดชอบหลักสูตร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๖ และประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีการติดตาม ประเมินผล และรายงานการดำเนินงานของหลักสูตรรัฐศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ การประกันคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร เพื่อรักษามาตรฐานและคุณภาพการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งมีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพ การบริหารหลักสูตร การควบคุมมาตรฐานหลักสูตร พิจารณาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิและแบ่งภาระงานสอนที่เหมาะสมให้กับบุคลากรในหลักสูตร รวมทั้งพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาที่หลักสูตรรับผิดชอบ โดยหลักสูตรจะกำหนดตารางการประชุมของอาจารย์ประจำหลักสูตรในทุกสัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับการกำหนดตารางเรียน การพิจารณาความสอดคล้องในรายวิชาข้อสอบกลางภาค ข้อสอบปลายภาค และผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต ได้แก่ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (PLOs) ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังรายชั้นปี (YLOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ ๔ ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรมและด้านลักษณะบุคคล รวมทั้งวางแผนกำกับติดตามการบริหารหลักสูตรให้สอดคล้องกับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรตามแนวทางของเกณฑ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance Criteria at Program Level: AUN-QA) อย่างต่อเนื่อง

๔. ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๔.๑ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร คณะสังคมศาสตร์ ส่วนกลาง

ลำดับ ที่	ชื่อ-ฉายา-นามสกุล	ตำแหน่งทาง วิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก สถาบัน	ปีที่สำเร็จ การศึกษา
๑	ดร.ทักษิณ ประชา มอญ* ID : ๓-๓๖๑๑- ๐๐๐๒๑-๙๗-๕	อาจารย์	พธ.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) พธ.บ. (การสอน สังคมศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๒ ๒๕๔๗ ๒๕๔๒
๒	ดร.กาญจนา ดำจตุติ* ID : ๓-๙๒๐๖- ๐๐๓๗๕-๕๕-๙	อาจารย์	พธ.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ศน.ม. (รัฐศาสตร์การ ปกครอง) ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ เชิงปริมาณ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราช วิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๖ ๒๕๕๒ ๒๕๓๕
๓	ดร.บวร ขมชุนศรี* ID : ๓-๑๐๒๐- ๐๒๖๗๑-๕๗-๙	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ปร.ด. (สื่อสาร การเมือง) รป.ม. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)	วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๖๑ ๒๕๕๘ ๒๕๔๔
๔	ดร.ปนัดดา รักษา แก้ว* ID : ๓-๑๐๑๕- ๐๒๐๐๔-๐๔-๐	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ปร.ด. (สื่อสาร การเมือง) ร.ม. (สื่อสาร การเมือง) ค.บ. (สุขศึกษา)	วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๙ ๒๕๓๗
๕	ดร.กำพล ศรีโท*	อาจารย์	ปร.ด. (รัฐศาสตร์) รป.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี	๒๕๖๖ ๒๕๖๖ ๒๕๖๓ ๒๕๖๑

๔.๒ อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะสังคมศาสตร์ ส่วนกลาง

ลำดับ ที่	ชื่อ-ฉายา- นามสกุล	ตำแหน่งทาง วิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก สถาบัน	ปีที่สำเร็จ การศึกษา
๑	ดร.ทักษิณ ประชา มอญ** ID : ๓-๓๖๑๑- ๐๐๐๒๑-๙๗-๕	อาจารย์	พธ.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) พธ.บ. (การสอน สังคมศึกษา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๒ ๒๕๔๗ ๒๕๔๒
๒	ดร.กาญจนา ดำ จตุติ** ID : ๓-๙๒๐๖- ๐๐๓๗๕-๕๕-๙	อาจารย์	พธ.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ศน.ม. (การปกครอง) ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์ เชิงปริมาณ)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏ ราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๕๖ ๒๕๕๒ ๒๕๓๕
๓	ดร.บวร ขมชุน ศรี** ID : ๓-๑๐๒๐- ๐๒๖๗๑-๕๗-๙	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ปร.ด. (สื่อสาร การเมือง) ร.ป.ม. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์)	วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยรามคำแหง	๒๕๖๑ ๒๕๕๘ ๒๕๔๔
๔	ดร.ปนัดดา รักษา แก้ว** ID : ๓-๑๐๑๕- ๐๒๐๐๔-๐๔-๐	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	ปร.ด. (สื่อสาร การเมือง) ร.ม.(สื่อสารการเมือง) ค.บ. (สุขศึกษา)	วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๕๖๑ ๒๕๕๙ ๒๕๓๗
๕	ดร.กำพล ศรีโท**	อาจารย์	ปร.ด. (รัฐศาสตร์) ร.ป.ด. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ร.ป.ม. (รัฐประศาสน ศาสตร์) ร.บ. (รัฐศาสตร์)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง กรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี มหาวิทยาลัยปทุมธานี	๒๕๖๖ ๒๕๖๖ ๒๕๖๓ ๒๕๖๑

หมายเหตุ : *อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

**อาจารย์ประจำหลักสูตร

๔.๕ อาจารย์พิเศษ

ลำดับ	ตำแหน่ง-ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ สาขา สถาบัน ปีที่สำเร็จการศึกษา
๑	ดร.กรรณิกา ธรรมสอน	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศศ.ม. (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม) ส.บ. (บริหารงานสาธารณสุข) พย.บ. (พยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์) น.บ. (นิติศาสตร์)
๒	ดร.ณัฐฉัตรชญา ไชยประเสริฐ	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)
๓	ดร.ปิยะ ปะตังทา คำสั่ง	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) LL.M. (International Legal Studies) น.ม. (นิติศาสตร์) นบท. (เนติบัณฑิตไทย) น.บ. (นิติศาสตร์)
๔	ดร.รัตนา ตฤณารังสี	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)
๕	นายจักรินทร์ ทองบพิตร	ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) ศศ.ม. (การบริหารรัฐกิจและกฎหมาย)
๖	ดร.ณอมขวัญ อยู่สุข	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) บธ.ม. (กฎหมายธุรกิจ) B.B.A. (Management)
๗	ดร.ศศิพัชร์ วัฒนรวีวงศ์	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การเมือง) รอ.ม. (การจัดการภาครัฐและภาคเอกชน) บช.บ. (การบัญชี) บธ.บ. (บริหารธุรกิจ)
๘	ดร.สิริปภา ภาคอัคร์	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)

๙	ดร.วิศิษฐ์สร เอกกิตตินันท์	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รอม. (การจัดการภาครัฐและเอกชน) บธ.บ. (บริหารธุรกิจบัณฑิต)
๑๐	พันตำรวจเอกภูษิต วิเศษคามินทร์	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)
๑๑	พระครูวิมลสุวรรณกร	พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ) รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา) น.บ. (นิติศาสตร์)
๑๒	นายกอปรลาภ อภัยภักดิ์	น.ม. (นิติศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)
๑๓	ดร.กชนิภา อินทสุวรรณ	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ป.ม. (วิทยาการจัดการ) รป.บ. (วิทยาการจัดการ)
๑๔	ดร.โชติกา อรรถพิมล	Ph.D (International) law of the Sea LL.M. (Maritime Law) นบท., LL.M. (Public International Law) นบ. (นิติศาสตร์บัณฑิต)
๑๕	ดร.ภูรีภัทร ห้วยหงษ์ทอง	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) นศ.ม. (การสื่อสารการท่องเที่ยว) นศ.บ. (โฆษณาประชาสัมพันธ์)
๑๖	ดร.ศิลปวิชญ์ น้อยสมมิตร	ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) รอม. (การจัดการภาครัฐและเอกชน) ศศ.บ. (สื่อสารมวลชน)
๑๗	ดร.วริรัตน์ ศรีสถิตย์วัฒนา	รป.ด. (นโยบายสาธารณะ) ศศ.ม. (กฎหมายเศรษฐกิจ) M.B.A. (International Business) บธ.บ. (การตลาด)

๑๘	ดร.ลัดดา ดอกไม้หอม	พธ.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) ศศ.ม. (รัฐศาสตร์) ,รป.บ. (บริหารทรัพยากรมนุษย์) ศศ.บ. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์) ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน)
๑๙	ผศ.ดร.ฐิตารีย์ พ่วงดวงงาม	พร.ด. (สื่อสารการเมือง) รป.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บธ.บ. (การบัญชี)
๒๐	ดร.สิทธิพงษ์ สิทธิภัทรประภา	พร.ด. (สื่อสารการเมือง) บธ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว) น.บ. (นิติศาสตร์) ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ)
๒๑	พระธรรมรัตนารณ์ (สมศักดิ์ โชตินธโร/สังวาล สวย)	พธ.ด. (การจัดการเชิงพุทธ) พธ.ม. (การจัดการเชิงพุทธ) พธ.บ. (การจัดการเชิงพุทธ) น.บ. (นิติศาสตร์) ป.บส. (การบริหารกิจการคณะสงฆ์)
๒๒	ผศ.ดร.สมภพ ระงับทุกข์	พร.ด. (รัฐศาสตร์) ร.ม. (รัฐศาสตร์) น.บ. (นิติศาสตร์)

๕. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาประสบการณ์สาขารัฐศาสตร์ (๔๐๑ ๔๑๙) เป็นวิชาที่นิสิตได้ฝึกงานเกี่ยวกับสาขารัฐศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

๕.๑ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามด้านรัฐศาสตร์หรือด้านที่เกี่ยวข้องในหน่วยงานภายในประเทศหรือต่างประเทศ โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๕.๒ ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๒ ชั้นปีที่ ๔

๕.๓ การจัดเวลาและตารางสอน

จัดการเรียนการสอนโดยให้มีเวลาเรียนสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมง ตลอดปีการศึกษาต้องมีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง

๖. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการหรืองานวิจัย (ถ้ามี)

หลักสูตรกำหนดให้นิสิตเรียนวิชาการศึกษาอิสระทางรัฐศาสตร์ (๔๐๑ ๔๑๗) เป็นวิชาที่นิสิตศึกษาค้นคว้า วิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นๆ

๖.๑ คำอธิบายโดยย่อ

ศึกษา ค้นคว้า วิจัยภาคสนามทางรัฐศาสตร์หรือเรื่องอื่นๆ โดยความเห็นชอบและควบคุมดูแลของอาจารย์ผู้สอน

๖.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

PLO2 สามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ในสาขาวิชาของตนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ร่วมสมัยทางสังคมและการเมืองได้

๖.๓ ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ ๑ ชั้นปีที่ ๔

๖.๔ จำนวนหน่วยกิต

๓ หน่วยกิต

๖.๕ การเตรียมการ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวางแผนกิจกรรมและมอบหมายกิจกรรมในการศึกษา

๖.๖ กระบวนการประเมินผล

ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย การอภิปรายและการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐานอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ ๖

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

- (๑) ต้องสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- (๒) ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือ
- (๓) ต้องผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมกำหนด

๒. นิสิตแรกเข้าและกลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ปัญหานิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา
-ปัญหาการปรับตัว	๑. จัดโครงการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ ๒. จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ๓. จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่ นิสิตใหม่ ๔. จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษา โดยเปิดโอกาสให้นิสิตเข้าขอรับการปรึกษาผ่านช่องทางที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ชั่วโมงนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษา (Home room) ขอเข้าพบที่ห้องพักอาจารย์ตามวัน-เวลาราชการ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรศัพท์
-วิธีการเรียนรู้การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย และการกำหนดเป้าหมายของนิสิต	การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้คำปรึกษา เปิดโอกาสให้นิสิตเข้าขอรับการปรึกษาผ่านช่องทางที่มีความหลากหลาย ได้แก่ ชั่วโมงนัดพบอาจารย์ที่ปรึกษา (Home room) ขอเข้าพบที่ห้องพักอาจารย์ตามวัน-เวลาราชการ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรศัพท์ จัดกิจกรรมทัศนศึกษา ดูงานในสถาบันศึกษาอื่น รวมทั้งศึกษาดูงานในองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน
-ทักษะภาษาอังกฤษ	จัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านภาษาก่อนเปิดภาคการศึกษาโดยการอบรมทักษะภาษาอังกฤษ

๓. แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี

๓.๑ แผนการรับนิสิตและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ ๕ ปี ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์

ชั้นปีที่	จำนวนรับ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
๑	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๒		๔๐	๔๐	๔๐	๔๐
๓			๔๐	๔๐	๔๐
๔				๔๐	๔๐
จำนวนรวม	๔๐	๘๐	๑๒๐	๑๖๐	๑๖๐
คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				๔๐	๔๐

๔.งบประมาณตามแผน

๔.๑ งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
ค่าบำรุงการศึกษา	๘๐,๐๐๐	๑๔๔,๐๐๐	๒๐๘,๐๐๐	๒๗๒,๐๐๐	๒๗๒,๐๐๐
ค่าลงทะเบียน	๑,๒๐๐,๐๐๐	๒,๑๖๐,๐๐๐	๓,๑๒๐,๐๐๐	๓,๑๒๐,๐๐๐	๓,๑๒๐,๐๐๐
เงินอุดหนุนจากรัฐบาล	๒,๔๕๐,๐๐๐	๒,๔๕๐,๐๐๐	๒,๔๕๐,๐๐๐	๒,๔๕๐,๐๐๐	๒,๔๕๐,๐๐๐
รวมรายรับ	๓,๗๓๐,๐๐๐	๔,๗๕๔,๐๐๐	๕,๗๗๘,๐๐๐	๕,๘๔๒,๐๐๐	๕,๘๔๒,๐๐๐

๔.๒ งบประมาณรายจ่าย เฉพาะส่วนกลาง (หน่วย: บาท)

หมวด เงิน	ปีงบประมาณ				
	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑
ก. งบดำเนินการ					
๑. ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๓,๖๐๐,๐๐๐	๓,๖๐๐,๐๐๐	๓,๖๐๐,๐๐๐	๓,๖๐๐,๐๐๐	๓,๖๐๐,๐๐๐
๒. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
รวม (ก)	๓,๖๘๐,๐๐๐	๓,๖๘๐,๐๐๐	๓,๖๘๐,๐๐๐	๓,๖๘๐,๐๐๐	๓,๖๘๐,๐๐๐
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
รวม (ข)	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
รวม (ก) + (ข)	๓,๗๗๐,๐๐๐	๓,๗๗๐,๐๐๐	๓,๗๗๐,๐๐๐	๓,๗๗๐,๐๐๐	๓,๗๗๐,๐๐๐
จำนวนนิสิต	๑๐๐	๑๘๐	๒๖๐	๓๔๐	๓๔๐
ค่าใช้จ่ายต่อหัวนิสิต	๑๒,๗๕๐	๑๒,๗๕๐	๑๒,๗๕๐	๑๒,๗๕๐	๑๒,๗๕๐

หมวดที่ ๗

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

๑. การประเมินผลการเรียน

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

๒.๑ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในระดับรายวิชา ให้นิสิตประเมินผลการเรียนการสอน ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบและการประเมินผลให้เป็นไปตามแผนการสอน การทวนสอบในระดับหลักสูตร มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบันเพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ และรายงานผล

๒.๒ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้นิสิตหลังจากนิตสำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้นิสิต หลังสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยเชิงสัมฤทธิ์การประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำผลการวิจัยมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน และหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงาน

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

๓.๑ เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐ จากระบบ ๔ ระดับคะแนนหรือเทียบเท่าและบรรลุผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

๓.๒ ผ่านการฝึกภาคปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติ วิปัสสนากัมมัฏฐาน

๓.๓ การสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามประกาศกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และข้อบังคับมหาวิทยาลัย

หมวดที่ ๘

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๕ ตลอดช่วงระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรและใช้การประกันคุณภาพระดับหลักสูตรตามแนวทางของเกณฑ์เครือข่ายมหาวิทยาลัยกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance Criteria at Program Level: AUN-QA)

๒. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

2.1 Expected Learning Outcomes (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง)

2.1.1 The programme to show that the expected learning outcomes are appropriately formulated in accordance with an established learning taxonomy, are aligned to the vision and mission of the university, and are known to all stakeholders.

หลักสูตรแสดงถึงการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างเหมาะสม ยึดหลักหลักสูตรแสดงถึงการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างเหมาะสม ยึดตามหลักการที่ออกแบบการเรียนรู้ สอดคล้องกับการจัดหมวดและลำดับการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย และมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดทุกภาคส่วน

2.1.2 The programme to show that the expected learning outcomes for all courses are appropriately formulated and are aligned to the expected learning outcomes of the programme.

หลักสูตรแสดงถึงการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของทุกรายวิชา โดยถูกออกแบบและได้รับการจัดรูปแบบอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

2.1.3 The programme to show that the expected learning outcomes consist of both generic outcomes (related to written and oral communication, problem-solving, information technology, teambuilding skills, etc) and subject specific outcomes (related to knowledge and skills of the study discipline).

หลักสูตรแสดงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งรวมทั้งผลลัพธ์การเรียนรู้ทั่วไป (เกี่ยวข้องกับ สื่อสารต่าง ๆ ทั้งการพูด การเขียน การแก้ปัญหา เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะการทำงานเป็นทีม และอื่น ๆ) และผลลัพธ์การเรียนรู้เฉพาะทาง (ซึ่งเกี่ยวกับความรู้และทักษะของศาสตร์นั้น ๆ)

2.1.4 The programme to show that the requirements of the stakeholders, especially the external stakeholders, are gathered, and that these are reflected in the expected learning outcomes.

หลักสูตรมีการรวบรวมข้อกำหนดหรือความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครบถ้วน โดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกและสะท้อนให้เห็นในผลการเรียนรู้ที่คาดหวังตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.1.5 The programme to show that the expected learning outcomes are achieved by the students by the time they graduate.

หลักสูตรแสดงถึงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะสามารถบรรลุผลกับผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา

2.2 Programme Structure and Content (โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร)

2.2.1 The specifications of the programme and all its courses are shown to be comprehensive, up-to-date, and made available and communicated to all stakeholders.

รายละเอียดของหลักสูตรและทุกรายวิชามีความครอบคลุมทันสมัย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้รายละเอียดของหลักสูตรและรายวิชาได้

2.2.2 The design of the curriculum is shown to be constructively aligned with achieving the expected learning outcomes.

การออกแบบหลักสูตรมีความสอดคล้อง และเหมาะสมในเชิงโครงสร้างเพื่อไปสู่การบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.2.3 The design of the curriculum is shown to include feedback from stakeholders, especially external stakeholders.

การออกแบบหลักสูตรมีการคำนึงถึงและมีการนำข้อเสนอจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเฉพาะผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกมาออกแบบหลักสูตร

2.2.4 The contribution made by each course in achieving the expected learning outcomes is shown to be clear.

รายวิชา มีการสนับสนุนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างชัดเจน

2.2.5 The curriculum to show that all its courses are logically structured, properly sequenced (progression from basic to intermediate to specialised courses), and are integrated.

เนื้อหาหลักสูตรมีโครงสร้างรายวิชาที่แสดงถึงการจัดลำดับทุกรายวิชาอย่างเป็นระบบและเหมาะสม และมีลักษณะการบูรณาการซึ่งกันและกัน

2.2.6 The curriculum to have option(s) for students to pursue major and/or minor specialisations.

หลักสูตรมีทางเลือกให้กับผู้เรียนในการเลือกรายวิชาเฉพาะในวิชาเอกและ/หรือวิชารอง

2.2.7 The programme to show that its curriculum is reviewed periodically following an established procedure and that it remains up-to-date and relevant to industry.

หลักสูตรได้รับการทบทวนเนื้อหาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ ตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน และมีความเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม

2.3 Teaching and Learning Approach (การจัดการเรียนและการสอน)

2.3.1 The educational philosophy is shown to be articulated and communicated to all stakeholders. It is also shown to be reflected in the teaching and learning activities.

มีปรัชญาการศึกษาที่ชัดเจน และมีการสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และสามารถสะท้อนให้เห็นได้จากกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน

2.3.2 The teaching and learning activities are shown to allow students to participate responsibly in the learning process.

มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้

2.3.3 The teaching and learning activities are shown to involve active learning by the students.

มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยึดหยุ่นสอดคล้องกับผู้เรียน

2.3.4 The teaching and learning activities are shown to promote learning, learning how to learn, and instilling in students a commitment for life-long learning (e.g., commitment to critical inquiry, information-processing skills, and a willingness to experiment with new ideas and practices).

กิจกรรมการเรียนการสอนแสดงการสนับสนุนการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ และปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เช่น การตั้งคำถามอย่างสร้างสรรค์ และมีวิจรรย์ญาณ ทักษะในการรับและประมวลผลข้อมูล การนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ และแนวทาง ปฏิบัติใหม่ ๆ)

2.3.5 The teaching and learning activities are shown to inculcate in students, new ideas, creative thought, innovation, and an entrepreneurial mindset.

กิจกรรมการเรียนการสอนแสดงถึงการปลูกฝังผู้เรียนมีความคิดใหม่ ๆ มีความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างนวัตกรรมและแนวคิดแบบผู้ประกอบการ

2.3.6 The teaching and learning processes are shown to be continuously improved to ensure their relevance to the needs of industry and are aligned to the expected learning outcomes.

กระบวนการเรียนการสอนมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่ามีความสอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.4 Student Assessment (การประเมินผู้เรียน)

2.4.1 A variety of assessment methods are shown to be used and are shown to be constructively aligned to achieving the expected learning outcomes and the teaching and learning objectives.

มีวิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย และสอดคล้องกันอย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่คาดหวังและวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

2.4.2 The assessment and assessment- appeal policies are shown to be explicit, communicated to students, and applied consistently.

มีแนวทางการประเมินผู้เรียน และนโยบายการอุทธรณ์การประเมินมีความชัดเจน คงเส้นคงวา และมีการสื่อสารไปยังผู้เรียน และนำไปใช้อย่างสม่ำเสมอ

2.4.3 The assessment standards and procedures for student progression and degree completion, are shown to be explicit, communicated to students, and applied consistently.

มาตรฐานและขั้นตอนการประเมินผลผู้เรียนชัดเจน สำหรับติดตามความก้าวหน้าและการสำเร็จ การศึกษาของผู้เรียน คงเส้นคงวา และมีการสื่อสารไปยังผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

2.4.4 The assessments methods are shown to include rubrics, marking schemes, timelines, and regulations, and these are shown to ensure validity, reliability, and fairness in assessment.

วิธีการประเมินผลครอบคลุม วิธีการระบุ ระยะเวลาการประเมิน การกำหนดเกณฑ์การประเมิน การกระจายค่าน้ำหนัก การประเมินไปจนถึงเกณฑ์การให้คะแนนและการตัดเกรดที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และเป็นธรรมในการประเมินผล

2.4.5 The assessment methods are shown to measure the achievement of the expected learning outcomes of the programme and its courses.

วิธีการประเมินผู้เรียนแสดงถึงการวัดการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร และรายวิชาที่มีความชัดเจน

2.4.6 Feedback of student assessment is shown to be provided in a timely manner.

มีการให้ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการประเมินผู้เรียนที่เหมาะสม ทันเวลาและช่วยพัฒนาการเรียนรู้

2.4.7 The student assessment and its processes are shown to be continuously reviewed and improved to ensure their relevance to the needs of industry and alignment to the expected learning outcomes.

การประเมินผู้เรียนและกระบวนการ มีการทบทวนและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มั่นใจว่าตอบโจทย์ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมการทำงาน และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

2.5 Academic Staff (คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ)

2.5.1 The programme to show that academic staff planning (including succession, promotion, re- deployment, termination, and retirement plans) is carried out to ensure that the quality and quantity of the academic staff fulfil the needs for education, research, and service.

หลักสูตรมีการวางแผนด้านบุคลากรสายวิชาการ เพื่อให้แน่ใจว่าคุณภาพและปริมาณของบุคลากรสายวิชาการตอบสนองต่อความต้องการด้านการศึกษา การวิจัย และบริการวิชาการ

2.5.2 The programme to show that staff workload is measured and monitored to improve the quality of education, research, and service.

หลักสูตรแสดงถึงการวัดและติดตามตรวจสอบภาระงานของบุคลากรสายวิชาการ เพื่อปรับปรุง ประสิทธิภาพ และคุณภาพของงานด้านการศึกษา การวิจัย และบริการวิชาการ

2.5.3 The programme to show that the competences of the academic staff are determined, evaluated, and communicated.

หลักสูตรมีการกำหนดสมรรถนะของบุคลากรสายวิชาการ การประเมินผล และสื่อสารให้บุคลากรสายวิชาการรับรู้

2.5.4 The programme to show that the duties allocated to the academic staff are appropriate to qualifications, experience, and aptitude.

หลักสูตรแสดงถึงการมอบหมายงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญของบุคลากรสายวิชาการ

2.5.5 The programme to show that promotion of the academic staff is based on a merit system which accounts for teaching, research, and service.

หลักสูตรแสดงถึงการเลื่อนตำแหน่งของบุคลากรสายวิชาการที่มีความเหมาะสมตามระบบคุณธรรมที่สอดคล้องกับงานด้านการศึกษา การวิจัย และการบริการทางวิชาการ

2.5.6 The programme to show that the rights and privileges, benefits, roles and relationships, and accountability of the academic staff, taking into account professional ethics and their academic freedom, are well defined and understood.

หลักสูตรแสดงถึงการกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของบุคลากรสายวิชาการที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณทางวิชาชีพ และเสรีภาพทางวิชาการและมีการสื่อสารให้ทราบ

2.5.7 The programme to show that the training and developmental needs of the academic staff are systematically identified, and that appropriate training and development activities are implemented to fulfil the identified needs.

หลักสูตรแสดงถึงการกำหนดและวางแผนความต้องการในการฝึกอบรมและพัฒนาตนเองของบุคลากรสายวิชาการอย่างเป็นระบบ และมีการดำเนินกิจกรรมด้านการฝึกอบรม และพัฒนาที่เหมาะสมเพื่อตอบสนองความต้องการที่ได้กำหนดไว้

2.5.8 The programme to show that performance management including reward and recognition is implemented to assess academic staff teaching and research quality.

หลักสูตรแสดงถึงการบริหารจัดการผลการปฏิบัติงาน รวมถึงการนำรางวัลและประกาศเกียรติคุณเพื่อประเมินคุณภาพที่สอดคล้องกับงานด้านการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการของบุคลากรสายวิชาการ

2.6 Student Support Services (สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้)

2.6.1 The student intake policy, admission criteria, and admission procedures to the programme are shown to be clearly defined, communicated, published, and up-to-date.

นโยบายการรับผู้เรียนเข้าศึกษา กระบวนการและเกณฑ์การรับเข้าศึกษาของหลักสูตร มีการกำหนดที่ชัดเจน มีการสื่อสาร เผยแพร่อย่างทั่วถึงและเป็นปัจจุบัน

2.6.2 Both short-term and long-term planning of academic and non-academic support services are shown to be carried out to ensure sufficiency and quality of support services for teaching, research, and community service.

มีการวางแผนระยะสั้นและระยะยาวของการบริการสนับสนุนด้านวิชาการและด้านที่ไม่ใช่วิชาการ เพื่อให้แน่ใจว่าการบริการสนับสนุนงานด้านการสอน การวิจัย และการบริการวิชาการมีความพอเพียงและมีคุณภาพ

2.6.3 An adequate system is shown to exist for student progress, academic performance, and workload monitoring. Student progress, academic performance, and workload are shown to be systematically recorded and monitored. Feedback to students and corrective actions are made where necessary.

มีระบบจัดเก็บและติดตามความก้าวหน้า ผลการเรียนรู้และตรวจสอบภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ให้ข้อมูลป้อนกลับและข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียนและปฏิบัติการแก้ไขข้อบกพร่องได้ทันที่หากจำเป็น

2.6.4 Co-curricular activities, student competition, and other student support services are shown to be available to improve learning experience and employability.

มีการให้คำแนะนำทางวิชาการ กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเข้าแข่งขัน และบริการสนับสนุนผู้เรียนด้านต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และความสามารถในการทำงาน

2.6.5 The competences of the support staff rendering student services are shown to be identified for recruitment and deployment. These competences are shown to be evaluated to ensure their continued relevance to stakeholders needs. Roles and relationships are shown to be well- defined to ensure smooth delivery of the services.

มีการกำหนดสมรรถนะความสามารถของบุคลากรสายสนับสนุนที่ชัดเจน เกี่ยวข้องกับความสามารถในการให้บริการผู้เรียน มีการกำหนดวิธีการประเมินผลที่มีความชัดเจน เพื่อให้มั่นใจว่าสามารถให้บริการได้อย่างราบรื่นมีประสิทธิภาพแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้รับบริการ

2.6.6 Student support services are shown to be subjected to evaluation, benchmarking, and enhancement.

มีการประเมินผลการให้บริการสนับสนุนและช่วยเหลือผู้เรียน มีการเทียบเคียงสมรรถนะ และปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

2.7 Facilities and Infrastructure (สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน)

2.7.1 The physical resources to deliver the curriculum, including equipment, material, and information technology, are shown to be sufficient.

มีทรัพยากรทางด้านกายภาพและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ รวมถึงเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ

2.7.2 The laboratories and equipment are shown to be up-to-date, readily available, and effectively deployed.

มีห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย พร้อมใช้งานและสามารถปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7.3 A digital library is shown to be set-up, in keeping with progress in information and communication technology.

มีห้องสมุดดิจิทัล เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.7.4 The information technology systems are shown to be set up to meet the needs of staff and students.

มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคลากร และผู้เรียน

2.7.5 The university is shown to provide a highly accessible computer and network infrastructure that enables the campus community to fully exploit information technology for teaching, research, service, and administration.

มหาวิทยาลัยมีการจัดหาเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเครือข่ายที่สามารถเข้าถึงได้ในพื้นที่ในมหาวิทยาลัย โดยสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียน การสอน การวิจัย การบริการ และการบริหารงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

2.7.6 The environmental, health, and safety standards and access for people with special needs are shown to be defined and implemented.

มีการกำหนดและดำเนินการตามมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย รวมถึงการเข้าถึงสำหรับผู้ที่มีความต้องการพิเศษ

2.7.7 The university is shown to provide a physical, social, and psychological environment that is conducive for education, research, and personal wellbeing.

มหาวิทยาลัยจัดให้มีสภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตวิทยาที่เอื้อต่อการเรียน การวิจัย และคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี

2.7.8 The competences of the support staff rendering services related to facilities are shown to be identified and evaluated to ensure that their skills remain relevant to stakeholder needs.

มีการกำหนดและประเมินความสามารถของบุคลากรสายสนับสนุนที่ทำหน้าที่ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าเจ้าหน้าที่สายสนับสนุนมีทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.7.9 The quality of the facilities (library, laboratory, IT, and student services) are shown to be subjected to evaluation and enhancement.

มีการประเมินและปรับปรุงคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ และบริการผู้เรียน) ให้ดีขึ้น

2.8 Output and Outcomes (ผลผลิต)

2.8.1 The pass rate, dropout rate, and average time to graduate are shown to be established, monitored, and benchmarked for improvement.

มีการตรวจสอบติดตาม และเปรียบเทียบอัตราการสำเร็จการศึกษา การออกกลางคัน และระยะเวลาเฉลี่ยของการศึกษา เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

2.8.2 Employability as well as self-employment, entrepreneurship, and advancement to further studies, are shown to be established, monitored, and benchmarked for improvement.

มีการตรวจสอบติดตาม และเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำ รวมทั้งการประกอบอาชีพอิสระ การเป็นผู้ประกอบการ และการศึกษาต่อ เพื่อการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

2.8.3 Research and creative work output and activities carried out by the academic staff and students, are shown to be established, monitored, and benchmarked for improvement.

มีการตรวจสอบติดตามและเปรียบเทียบผลงานวิจัย ผลงานสร้างสรรค์และกิจกรรมงานวิจัยของบุคลากรสายวิชาการและผู้เรียน เพื่อการปรับปรุงให้หลักสูตรให้ดีขึ้น

2.8.4 Data are provided to show directly the achievement of the programme outcomes, which are established and monitored.

มีการตรวจสอบติดตามข้อมูลเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของหลักสูตรตามเป้าหมายที่มีการจัดตั้ง และกำหนดขึ้น

2.8.5 Satisfaction level of the various stakeholders are shown to be established, monitored, and benchmarked for improvement.

มีการตรวจสอบติดตาม และเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ เพื่อใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดีขึ้น

(KPI ผลการดำเนินงาน)

ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔	ปีที่ ๕
(๑) มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	✓	✓	✓	✓	✓
(๒) มีโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
(๓) มีการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
(๔) มีการประเมินผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓
(๕) มีคุณภาพบุคลากรสายวิชาการ	✓	✓	✓	✓	✓
(๖) มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓
(๗) มีสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	✓	✓	✓	✓	✓
(๘) มีผลผลิต			✓	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้ (ข้อ)	๗	๗	๘	๘	๘

หมวดที่ ๙

ระบบและกลไกในการพัฒนาหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

๑.๑.๑ กลยุทธ์การสอนด้านความรู้ ประเมินจากการสอบย่อย การสอบกลางภาคเรียน และปลายภาคเรียน ผลการรายงานหรืองานที่มอบหมาย นำเสนอผลงาน

๑.๑.๒ กลยุทธ์การสอนด้านทักษะ ประเมินจากความสามารถในการวิเคราะห์ วิวิจารณ์ การอภิปราย และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน สามารถค้นหาข้อมูล ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลจากหลักฐานอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

๑.๑.๓ กลยุทธ์การสอนด้านจริยธรรม ประเมินจากเวลาเข้าเรียนและการขาดเรียนของนิสิต การสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม พฤติกรรมการปฏิบัติของนิสิตตามระเบียบต่าง ๆ

๑.๑.๔ กลยุทธ์การสอนด้านลักษณะบุคคล ประเมินการความรับผิดชอบ การแบ่งกลุ่ม และการทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ การติดต่อสื่อสารและสร้างมนุษยสัมพันธ์อันดีทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

๑.๒.๑ ประเมินจากการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนของนิสิตในแต่ละรายวิชา

๑.๒.๒ การสังเกตการณ์สอนของประธานหลักสูตรหรือหัวหน้าภาควิชาหรือคณบดี

๑.๒.๓ การนิเทศการสอน

๑.๒.๔ การจัดทำแบบทดสอบผลการเรียนรู้ของอาจารย์

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตรและแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๒ วางแผนการประเมินหลักสูตร ออกแบบและเตรียมการในส่วนของเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูล กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยการแบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มบัณฑิต กลุ่มผู้ใช้บัณฑิต กลุ่มคณาจารย์ และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒.๓ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด วิเคราะห์ ประมวลผล และนำข้อเสนอแนะมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ จัดทำหลักสูตรปรับปรุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะและดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร

๒.๕ เสนอคณะกรรมการประจำคณะ สภาวิชาการและสภามหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติหลักสูตร

๒.๖ นำหลักสูตรที่ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการจัดการศึกษาและบริหารหลักสูตร

๒.๗ หลังจากนำหลักสูตรไปใช้ครบ ๑ ปี เปิดโอกาสให้มีเวทีสำหรับการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงย่อยในหลักสูตร

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

การประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๖๕ และตัวบ่งชี้เพิ่มเติมข้างต้น รวมทั้งการผ่านการประเมิน การประกันคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายการประกันคุณภาพมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance : AUN-QA) ซึ่ง AUN-QA นั้นเป็นระบบการรับรองคุณภาพและมาตรฐานระดับหลักสูตร เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยวัตถุประสงค์หลักของ AUN-QA นั้น ได้แก่ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นมาตรฐาน

เดียวกันในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อเป็นมาตรฐานในการแลกเปลี่ยนผู้เรียนระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อมุ่งสู่การเพิ่มคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์ และบุคลากรของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานด้านคุณภาพการศึกษาในเขตภูมิภาคอื่น เพื่อให้กรอบมาตรฐานคุณภาพพระระดับอุดมศึกษามีความสอดคล้องกัน และเพื่อยกระดับความเชี่ยวชาญในด้านการประกันคุณภาพของกลุ่มประเทศอาเซียน

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลในระบบการจัดการศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ทั้งโดยภาพรวมและรายวิชา รวมทั้งการวิเคราะห์ทบทวนข้อมูลดังกล่าวข้างต้นโดยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะทำให้ทราบปัญหาการบริหารหลักสูตรได้ ในกรณีที่พบปัญหาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจะสามารถดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆ ได้ทันที ซึ่งอาจแก้ไขปัญหาในลักษณะของการปรับปรุงย่อยในรายวิชา สำหรับการปรับปรุงหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้งฉบับนั้นจะดำเนินการปรับปรุงในทุก ๔ ปี เพื่อให้หลักสูตรทันสมัย มีความเหมาะสมกับสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและผู้ใช้บัณฑิต